

Gemeente
Amsterdam

Migratiemonitor 2023

Metropoolregio Amsterdam

Binnenlandse en buitenlandse migratie naar de Metropoolregio Amsterdam

Onderzoek & Statistiek

metropool
regio amsterdam

In opdracht van: IN Amsterdam en MRA Bureau

Projectnummer: 230271

Mersiha Tepić

Annika Smits

Najib el Moussaoui

Lotje Cohen

Bezoekadres: Weesperstraat 113-117

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam

onderzoek.amsterdam.nl

Amsterdam, december 2023

Foto voorzijde: Beethovenstraat (2022), fotograaf Edwin van Eis

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	7
1.1 Allemaal nieuwkomers	7
1.2 De groei van de buitenlandse migratie	7
1.3 De juiste cijfers	8
2 Werkwijze	10
2.1 Data en bewerking	10
2.2 Gemaakte selecties	13
2.3 Rapportage	15
3 Demografie	16
3.1 Inwoners van de MRA in vier groepen voor geboorteplaats en verblijfsduur	16
3.2 Migratiemotief	17
3.3 Migratieachtergrond en verblijfsduur	18
3.4 Huishouden	19
4 Wonen	22
4.1 Spreiding	22
4.2 Eigendomsverhouding van de woning	23
4.3 WOZ-waarde van de woning	24
5 Opleiding, werk en inkomen	27
5.1 Opleidingsniveau	27
5.2 Sociaaleconomische categorie	28
5.3 Sociaaleconomische categorie recente immigranten naar migratiemotief	29
5.4 Sectoren van werk	29
5.5 Topsectoren	31
5.6 Inkomen	33
Literatuur	36
Bijlage: Toelichting sector categorieën	37

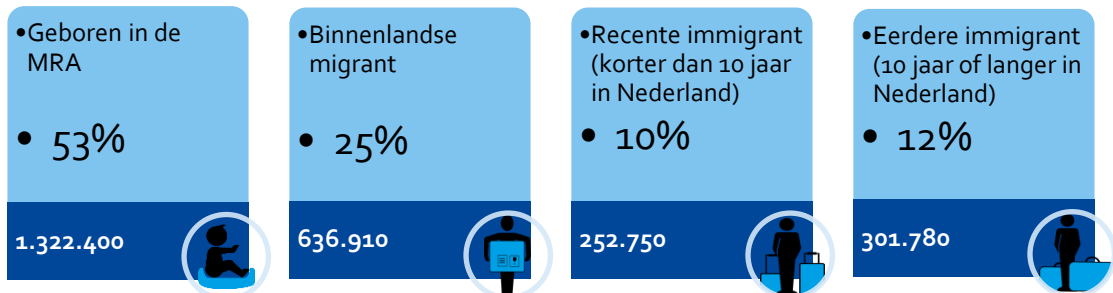
Samenvatting

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) telt in 2021 zo'n 2,5 miljoen inwoners. In dit rapport beschrijven we de demografische en sociaaleconomische kenmerken van deze inwoners en de ontwikkeling daarin tussen 2013 en 2021. Hiertoe verdelen we de totale populatie van de MRA in vier groepen:

1. inwoners geboren in de MRA,
2. inwoners die elders in Nederland geboren zijn,
3. eerste generatie migranten die korter dan tien jaar in Nederland wonen en
4. eerste generatie migranten die tien jaar of langer in Nederland wonen.

In de analyse brengen we de verschillen tussen deze groepen in beeld en laten we zien in hoeverre nieuwkomers in de MRA, zowel vanuit Nederland als vanuit het buitenland, van elkaar verschillen en of ze verschillen van degenen die in de Metropoolregio geboren zijn. De rapportage laat zien dat de groep recente immigranten zeer divers is wat migratiemotieven en inkomens betreft. Wel is de deze groep jonger en vaker alleenstaand dan de overige groepen die we onderscheiden.

Vier doelgroepen die onderscheiden worden in deze studie, 2021, aantallen

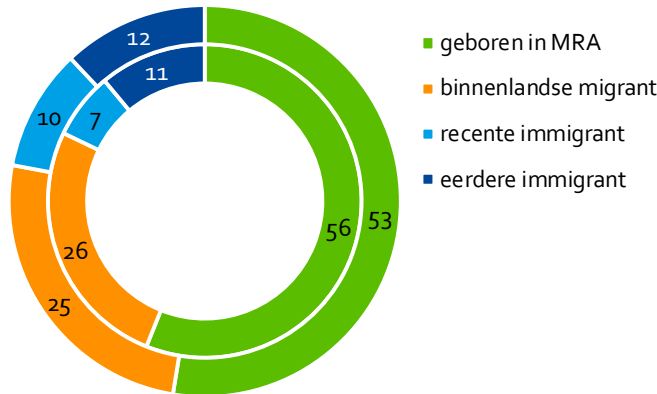

Demografie

- Het aantal inwoners in de MRA nam toe van 2,3 miljoen in 2013 naar 2,5 miljoen in 2021; een toename van bijna 165.000 personen. In absolute aantallen is Amsterdam de sterkst groeiende gemeente (+71.000), gevolgd door Almere (+19.410) en Haarlemmermeer (+13.680). Relatief gezien nam in Blaricum het inwonertal het sterkst toe (+31 procent), gevolgd door Edam-Volendam (+26 procent) en Diemen (+24 procent).
- Het aantal MRA inwoners dat in het buitenland geboren is en korter dan 10 jaar in Nederland woont is toegenomen van 160.000 naar 253.000 (+58 procent). Deze groei is sterker dan de gemiddelde bevolkingsgroei in de MRA (+7 procent). Wel is nog altijd de meerderheid van de inwoners in de MRA geboren (53 procent) en is ook de groep binnenlandse migranten (25 procent) groter dan de groep die in het buitenland geboren is (22 procent).

- Het aandeel recente immigranten op de totale bevolking in de MRA nam toe van 7 procent in 2013 naar 10 procent in 2021. Tegelijkertijd nam het aandeel inwoners dat geboren is in de MRA af van 56 naar 53 procent.

Inwoners MRA in vier groepen, 2013 (binnenste ring) en 2021 (buitenste ring), percentages

bron: CBS, bewerking O&S

- De groep recente immigranten is jonger dan de overige bevolking in de MRA: 54 procent is 18 tot en met 35 jaar oud. In de hele MRA is dat 26 procent.
- De toename van het aantal recente immigranten is in absolute aantallen het grootst voor de groep die 'arbeid' als migratiemotief heeft (+17.300). Daarna volgen asiel (+10.800), studie (+4.700) en gezin (+4.100).
- De sterkste toename van het aantal recente immigranten zien we voor inwoners met een Indiase herkomst (+10.690) en inwoners met een Syrische herkomst (+11.010). India staat in 2021 bovenaan de lijst van meest voorkomende herkomstlanden (15.430 personen).
- De verblijfsduur van de de groep recente immigranten is korter geworden. In 2013 was 41 procent korter dan 3 jaar in Nederland. In 2021 is dat 45 procent. Overigens was dat begin 2020, toen de buitenlandse migratie nog sterk groeide, 51 procent.
- Recente immigranten zijn vaker alleenstaand dan de overige bevolking. In 2021 was 29 procent van de recente immigranten alleenstaand, terwijl dat voor de totale populatie in de MRA 21 procent is.

Wonen

- Meer dan de helft (55 procent) van de recente immigranten (252.750) woont in Amsterdam, terwijl de rest verspreid woont in andere gemeenten in de metropoolregio, waarvan Almere en Amstelveen elk 7 procent van de groep vertegenwoordigen.
- Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Hilversum hebben het grootste aandeel recente immigranten, met een stijging tussen 2013 en 2021, terwijl het aandeel inwoners geboren in de regio MRA afneemt.
- Recente immigranten wonen het vaakst in een particuliere huurwoning (39 procent) en minder vaak in een corporatiewoning (23 procent). Van de recente immigranten is 31 procent eigenaar van de woning.
- Eerdere immigranten wonen het vaakst in een corporatiehuurwoning (48 procent). Slechts 10 procent woont in een particuliere huurwoning (10 procent). Onder deze groep is 41 procent eigenaar van de woning.

- Onder de inwoners die in de MRA zijn geboren is 58 procent eigenaar van de woning waarin ze wonen. Onder binnenlandse migranten is dat aandeel groter: 62 procent.
- Van alle vier de groepen is voor de binnenlandse migranten het aandeel met een WOZ-waarde van 448.000 of hoger het grootst: 33 procent. Dit aandeel is het kleinst voor immigranten die 10 jaar of langer in Nederland zijn (17 procent).
- Beide groepen eerste generatie migranten bewonen vaker woningen met een WOZ-waarde tot €243.000 dan de MRA inwoners die in Nederland geboren zijn.

Opleiding, werk en inkomen

- Het aandeel hbo/wo opgeleiden in de leeftijdsgroep 18 t/m 64 jaar is het grootst onder de binnenlandse migranten: 52 procent. In 2013 was dat nog 39 procent.
- Onder de groep inwoners die in de MRA geboren is, heeft in 2021 28 procent een hbo/wo diploma. Dit aandeel was 22 procent in 2013.
- Voor recente immigranten is van twee derde het opleidingsniveau niet bekend. Dat komt doordat diploma's die in het buitenland behaald zijn, niet automatisch in Nederland geregistreerd worden.
- Van de werkende binnenlandse migranten in de leeftijdsgroep 36-64 jaar heeft 39 procent een jaarinkomen van 60.000 euro meer per jaar. Onder de recente immigranten is dit met 30 procent een stuk lager en dit is met 20 procent het laagst onder immigranten die 10 jaar of langer in Nederland wonen.
- Ten opzichte van 2013 zijn alle groepen vooruitgegaan in jaarinkomen, vooral binnenlandse migranten en recente immigranten. Bij deze groepen nam het aandeel met een inkomen van minimaal 80.000 euro per jaar met 8 procentpunt toe.
- Het aantal werkenden met jaarinkomen van meer dan 80.000 euro nam tussen 2013 en 2021 toe met 51.000; 23.000 daarvan zijn binnenlandse migrant, 15.000 zijn geboren in de MRA en 5.600 zijn recente immigranten.
- Er werken nog maar weinig recente immigranten in de sectoren onderwijs, zorg en overheidsdiensten waar structurele tekorten heersen. Van alle werkenden in de sector onderwijs is 5 procent recent immigrant, binnen gezondheid en zorg is dat 2 procent en binnen openbaar bestuur en overheid maar 1 procent.
- In de sector informatie en communicatie werken wel relatief veel recente immigranten; 23 procent van de werkenden in deze sector zijn recente immigranten. Net zoals bij andere sectoren, verdienen de recente immigranten ook in de sector informatie en communicatie minder dan de binnenlandse migranten.
- Ook in sectoren waarin de Nederlandse taal niet strikt noodzakelijk de belemmering zou moeten zijn, zien we een relatief klein aandeel recente immigranten aan het werk. In de sectoren waar winning, productie, distributie en handel van energie plaatsvindt, is het aandeel recente immigranten 8 procent. Ook in de andere grote technische sector, bouwnijverheid, is het aandeel recente immigranten gering (4 procent).

1 Inleiding

De samenstelling van de bevolking in de Metropoolregio Amsterdam verandert. De aantrekkingskracht van de stad én de regio leidt tot de komst van nieuwe inwoners vanuit binnen- en buitenland. In dit rapport laten we de kenmerken van de bewoners in de afgelopen jaren zien. Dat doen we door alle inwoners in te delen in vier groepen: geboren in de MRA, geboren elders in Nederland, recent geïmmigreerd en tien of meer jaar geleden geïmmigreerd. Voor deze groepen schetsen we de belangrijkste kenmerken op het gebied van demografie, wonen, werk en inkomen en laten we zien in hoeverre ze van elkaar verschillen.

1.1 Allemaal nieuwkomers

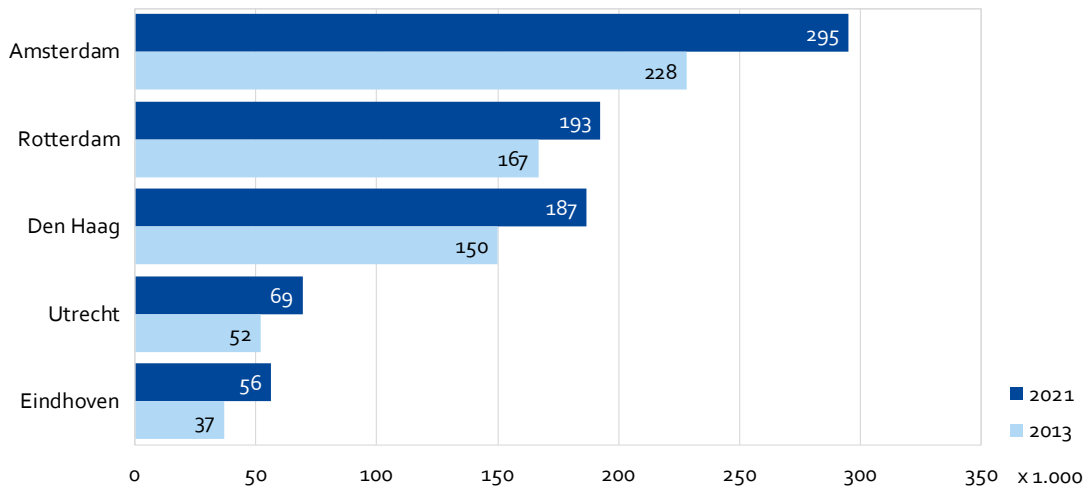
Migratie is niet nieuw en ook de interesse in wie deze migranten zijn en hoe het ze vergaat is dat niet. Al eeuwenlang trekken de stad en haar omgeving nieuwkomers van heinde en verre aan. Als je de geschiedenisboeken goed leest wordt vanzelf duidelijk wat deze mensen naar de stad bracht en waardoor ze er weer vandaan trokken. Zo hebben oorlogen, industrialisatie, emancipatie, werkloosheid, onderwijsexpansie, Europese eenwording en de internationalisering van het hoger onderwijs allemaal geleid tot een trek naar de stad. Van gastarbeiders tot arbeidsmigranten, van asielzoekers tot expats en van studenten tot *young professionals*. Deze mensen met verschillende achtergronden en verschillende migratiedoelen hebben in elk geval één ding gemeen: ooit waren ze allemaal nieuwkomers.

Zowel onderzoeksmatig als beleidsmatig is er in het verleden aandacht besteed aan enkele groepen nieuwkomers. Zo kon worden bijgehouden hoe het de nieuwe inwoners verging en in welke mate ze ondersteuning nodig hadden in hun dagelijks leven. Dan gaat het om het vinden van een woning, werk, het kunnen volgen van een opleiding, het leren van de Nederlandse taal of de inburgering. Voor deze en andere beleidsvelden is het nog steeds van belang om te beschikken over de juiste cijfers: cijfers die weergeven hoeveel inwoners de regio heeft die mogelijk gebruik zullen maken van de voorzieningen die de overheid faciliteert.

1.2 De groei van de buitenlandse migratie

De afgelopen decennia is de buitenlandse migratie vanuit Nederland en naar Nederland toe flink toegenomen, zij het met schommelingen. Tussen 1995 en 2021 nam het [buitenlands migratiesaldo](#) in Nederland, ofwel het aantal immigranten minus het aantal emigranten, toe van 33.000 naar 134.000. Vooral het saldo met Europese landen steeg flink, met vooral arbeid als [migratiedoel](#). Binnen Nederland zien we de groei van de buitenlandse migratie vooral terug in de grote steden. In Amsterdam is het aantal in het buitenland geboren inwoners het grootst. In 2021 waren dat er 295.000, 67.000 meer dan in 2013 (+29 procent). In Eindhoven was de toename van het aantal in het buitenland geboren inwoners relatief gezien echter sterker; van 37.000 naar 56.000 (+56 procent), net als in Utrecht (+33 procent).

Afbeelding 1.1 In het buitenland geboren inwoners, vijf grootste gemeenten, 2013 en 2021, aantallen

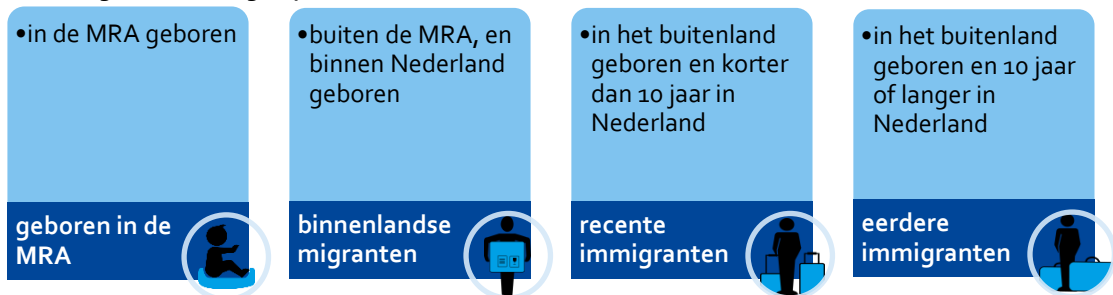

bron: [CBS](#)

1.3 De juiste cijfers

Naast de buitenlandse migratie heeft ook de migratie binnen Nederland grote invloed op de populatie in de steden. Dat geldt ook voor de Metropoolregio Amsterdam. Om de verschillende beleidsvelden in de Metropoolregio zo goed mogelijk te ondersteunen, brengen we in deze rapportage de gehele bevolking in beeld. Daarbij delen we de bevolking op in drie verschillende groepen nieuwkomers en een groep die in de Metropoolregio geboren is:

Afbeelding 1.2 Vier doelgroepen die onderscheiden worden in deze studie

Aan de hand van deze opsplitsing kunnen we uitspraken doen over de mate waarin nieuwkomers van elkaar verschillen en of ze verschillen van degenen die in de Metropoolregio geboren zijn. Door de cijfers zo breed mogelijk te presenteren willen we voorkomen dat bevindingen die voor een specifieke groep gelden, worden gebruikt voor uitspraken over de hele populatie migranten.

Een andere reden om in deze rapportage zo breed mogelijk over de verschillende groepen migranten te rapporteren is het gebrek aan een duidelijk meetbare definitie voor termen die desondanks vaak gebruikt worden, zoals expats. Volgens het woordenboek is een expat iemand die voor werk tijdelijk in het buitenland woont. Hierover zijn echter nauwelijks cijfers te vinden, omdat pas achteraf blijkt of iemand tijdelijk verbleef of niet. Vaak wordt er van uitgegaan dat expats (of kennismigrant)en hoge inkomens hebben en arbeidsmigrant)en niet, en wordt er een

inkomensgrens gebruikt om beide groepen van elkaar te onderscheiden. In studies waarin deze groepen migranten met elkaar worden vergeleken, zijn het gebruikte inkomensbegrip en de gestelde inkomensgrens vaak niet gelijk (Hitzert & Van Wijk, 2019, Ooijevaar & Verkooijen, 2015, Van Gent, Bleker, Van der Meulen, Steegman & Tilburgs, 2019, Van Zeijl, Doove, Souren & Sterk-Van Beelen, 2020).

Voor het monitoren van een bepaalde doelgroep is het evident dat over de gehele onderzoeksperiode dezelfde werkwijze en definities gebruikt worden. Door in deze rapportage de kenmerken van meerdere groepen in beeld te brengen, hopen we een brede groep belanghebbenden en geïnteresseerden te voorzien van cijfers die voor hun vraag relevant zijn. Die cijfers worden gepresenteerd in deze rapportage, maar zijn ook te raadplegen in een [dashboard](#). Daarnaast is een dataverhaal beschikbaar met verdere verdieping en wordt ook een tabellenset gepubliceerd.

In deze rapportage staan twee hoofdvragen centraal:

1. Wat zijn de demografische en sociaal-economische kenmerken van verschillende groepen migranten die in de MRA wonen en in hoeverre verschillen deze van inwoners die in de MRA geboren zijn?
2. Wat zijn de belangrijkste veranderingen in de demografische en sociaal-economische situatie van de verschillende groepen inwoners in de MRA tussen 2013 en 2021?

2 Werkwijze

Voor de cijfers in deze rapportage is gebruik gemaakt van CBS Microdata. Dit zijn bestanden met gegevens over personen, uitkeringen, banen, inkomens, opleidingen, huishoudens en woningen in heel Nederland. Voor de analyse zijn alleen de gemeenten van de Metropoolregio Amsterdam geselecteerd. In dit hoofdstuk leggen we uit welke gegevens we precies gebruikt hebben en hoe de gegevens zijn verwerkt in de analyse voor dit rapport.

2.1 Data en bewerking

De analysebestanden voor dit onderzoek zijn gemaakt door verschillende CBS Microbestanden aan elkaar te koppelen. Vanuit gemeentelijke bevolkingsregisters zijn op basis van adressen van personen die in de MRA-gemeenten staan ingeschreven vijf analysebestanden gemaakt over de inwoners op 1 januari van 2013, 2017, 2019, 2020 en 2021. Daarna zijn ook alle kenmerken van deze personen gekoppeld, waaronder leeftijd, geslacht, huishoudenstype, geboorteland en herkomstland. Vanuit de zogeheten partnerbus zijn gegevens over het opleidingsniveau en inkomensbron van de geregistreerde partner gekoppeld. Alle gegevens gaan over personen die staan ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP). Inschrijven in de BRP is verplicht voor een verblijf van 4 maanden of langer. (Arbeids-)migranten die korter dan 4 maanden in Nederland verblijven zijn dus niet meegenomen in dit onderzoek.

MRA-populatieselectie

De CBS microdatabestanden bevatten gegevens van alle inwoners van Nederland. Hieruit is een selectie gemaakt van iedereen die in één van de verslagjaren in een gemeente binnen de Metropoolregio Amsterdam stond ingeschreven. In de CBS bestanden met woonadressen per jaar is steeds de situatie op 31-12 van dat jaar weergegeven. Voor dit onderzoek is daarom voor elk verslagjaar gekeken naar de woongemeente op 31 december voorafgaand aan het verslagjaar. Voor het verslagjaar 2013 is dus 31-12-2012 als peilmoment genomen. Na deze selectie bevatten de vijf analysebestanden alleen nog gegevens over personen die in het verslagjaar in de MRA woonden. Vervolgens zijn onderstaande persoonskenmerken aan deze inwoners gekoppeld.

Indelen in vier groepen

Voor dit onderzoek zijn alle MRA-inwoners ingedeeld in vier groepen. De eerste stap hiertoe is een selectie op basis van geboorteland, daarna is ook de verblijfsduur in Nederland gebruikt. De MRA-inwoners die in Nederland zijn geboren worden verdeeld in twee groepen: een groep inwoners die geboren zijn in een MRA gemeente (geboren in MRA), en een groep die geboren is buiten de MRA (binnenlandse migrant). De groep MRA-inwoners die in het buitenland zijn geboren wordt verder verdeeld in een groep inwoners die korter dan 10 jaar in Nederland woont (recente immigrant) of juist 10 jaar of langer (eerdere immigrant). Bij deze verblijfsduur is enkel gekeken naar het huidige verblijf: eerdere verblijven zijn buiten beschouwing gelaten.

In tabel 2.1 is weergegeven hoeveel personen er voor de jaren 2013 en 2021 per groep zijn meegenomen in de analyse.

Tabel 2.1 Overzicht van aantal inwoners MRA naar vier groepen, 2013 en 2021, afgerond op tientallen

	2013	2021
Geboren in MRA	1.317.570	1.322.400
Binnenlandse migrant	612.370	636.910
Recente immigrant	160.070	252.750
Eerdere immigrant	259.700	301.780
MRA totaal	2.349.710	2.513.840

Migratiemotief

Om het migratiemotief ofwel het motief van vestiging/verblijf in Nederland mee te kunnen nemen in het onderzoek hebben we gebruik gemaakt van een CBS bestand met migratiemotief aangeleverd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarnaast leidt CBS het migratiemotief af voor de populatie immigranten waarvoor het migratiedoel onbekend is, door te kijken naar de voornaamste activiteit van deze persoon. Het migratiemotief wordt gecategoriseerd in de motieven arbeid, gezin, studie, asiel en overig/onbekend.

Migratieachtergrond

Ook wel herkomstland genoemd. Kenmerk dat weergeeft in welk land iemand geboren is of waar diens ouders geboren zijn. De herkomst van personen die in het buitenland zijn geboren wordt bepaald door hun eigen geboorteland. Bij personen die in Nederland geboren zijn, wordt de herkomst bepaald door het geboorteland van de ouders. Wanneer beide ouders in het buitenland zijn geboren, is het geboorteland van de moeder leidend in het bepalen van de herkomst. De geboortegergegevens van de moeder zijn vaker bekend dan die van de vader. Wanneer de moeder in Nederland is geboren of het geboorteland van de moeder onbekend is, dan wordt het geboorteland van de vader gebruikt.

Verblijfsduur in Nederland

Op basis van een CBS bestand dat van alle inwoners alle bekende woonadressen en verhuisdatums bevat, hebben we de woonduur van personen in Nederland berekend. Conform de berekeningsmethode van het CBS is voor elke persoon van de meest recente vestiging in Nederland de vestigingsdatum geselecteerd. Op basis van deze datum en de peildatum van het bestand is de woonduur in Nederland berekend. Wanneer een persoon meer dan één keer vanuit het buitenland naar Nederland verhuisd is, kijken we dus alleen naar het meest recente verblijf.

Eigendomsverhouding van de woning

In dit onderzoek hebben we gekeken naar eigendomsverhouding en WOZ-waarde om de woningmarktpositie van de inwoners van de MRA weer te geven. De eigendomsverhouding van de woning geeft aan of een woning bewoond wordt door de eigenaar (eigenaar-bewoner) of verhuurd wordt. Bij huurwoningen maken we onderscheid tussen woningen van woningcorporaties en woningen in de particuliere verhuur.

WOZ waarde van de woning

Uit de Microdata-omgeving wordt ook de WOZ-waarde van de woning gekoppeld. Voor elk van de vijf verslagjaren (2013, 2017, 2019, 2020 en 2021) worden afzonderlijk vier kwartielen (groepen van gelijke grootte) gemaakt. In 2021 woonde 25 procent van de MRA inwoners in een woning tot 243.000 euro, 25 procent in een woning van 243.000 tot 321.000, 25 procent in een woning van 321.000 tot 448.000 en 25 procent in een woning met een WOZ-waarde van 448.000 euro of hoger. In eerdere jaren liggen deze grenswaardes wat lager, aangezien WOZ-waardes elk jaar stijgen.

Opleidingsniveau

Het hoogst behaalde opleidingsniveau is ingedeeld in drie groepen. De eerste groep omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1). De tweede groep omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4). De derde groep omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

Het merendeel van de CBS microdata is gebaseerd op registraties, maar voor opleiding zijn er ook gegevens gebaseerd op de Enquête beroepsbevolking (EBB). Registraties zijn integraal, dat wil zeggen dat in principe de gehele populatie is vertegenwoordigd. De Enquête beroepsbevolking betreft een steekproefonderzoek onder een deel van de Nederlandse bevolking. Om ervoor te zorgen dat deze gegevens representatief zijn voor de gehele populatie is er in deze rapportage dan ook een weging toegepast op de cijfers over opleidingsniveau. Voor de overige gegevens is een weging niet nodig.

Sociaaleconomische categorie

Om de sociaaleconomische achtergrond van de populatie in de MRA in beeld te brengen hebben we gebruik gemaakt van de zogeheten secmbus. Hierin staat voor elke inwoner een voornaamste sociaaleconomische activiteit, die door het CBS is afgeleid van de voornaamste bron van inkomen. Als een persoon werkt én een uitkering ontvangt en diens hoogste inkomen is afkomstig uit de uitkering, dan krijgt deze persoon uitkering als sociaaleconomische categorie toebedeeld. In dit onderzoek worden MRA-inwoners ingedeeld naar de volgende sociaaleconomische categorieën: werknemer, zelfstandige, scholier/student, pensioen en overig/zonder inkomen.

Inkomen

In dit onderzoek is het door het CBS afgeleide persoonlijk inkomen van personen gebruikt om een beeld te geven over de inkomensverdeling van de inwoners van MRA. Dit inkomen bevat de volgende bestanddelen: inkomen uit arbeid, inkomen uit eigen onderneming, uitkering inkomensverzekeringen en uitkering sociale voorzieningen (met uitzondering van kinderbijslag en kindgebonden budget). Premies inkomensverzekeringen zijn in mindering gebracht. Hiermee sluiten we aan bij de methodiek voor inkomensstatistieken en publicaties van het CBS. Om beter aan te sluiten bij het onderzoek [Wonen in de Metropoolregio Amsterdam](#) geven we in deze rapportage iets andere inkomenscategorieën weer dan die door [CBS](#) worden gepubliceerd. We hebben het persoonlijk inkomen niet gecorrigeerd voor personen die (mogelijk) gebruik maken van de 30 procent regeling, omdat het op basis van de beschikbare data niet mogelijk is te achterhalen om welke personen het gaat. Daarnaast kunnen personen voor maximaal 5 jaar gebruik maken van de regeling, en is uit de gebruikte data niet op te maken voor wie deze

termijn verstreken is. In 2021 was de 30 procent regeling alleen van toepassing op buitenlandse werknemers met een specifieke deskundigheid en een belastbaar jaarloon van minimaal 38.961 euro (30 jaar en ouder), of een mastertitel en een jaarloon van 29.616 euro (jonger dan 30 jaar). Voor buitenlandse werknemers die wetenschappelijk onderzoek doen bij een onderzoeksinstelling en gebruik willen maken van de 30 procent regeling geldt geen minimum salariseis.

Hoofdbaam

De gegevens over banen van personen zijn afkomstig uit de polisadministratie. De polisadministratie is gebaseerd op de loonaangiften bij de Belastingdienst en omvat onder meer alle banen (inkomstenverhoudingen) van werknemers bij Nederlandse werkgevers. Aangezien personen meerdere banen in eenzelfde periode kunnen hebben, leidt het CBS een hoofdbaam af voor elke persoon. De hoofdbaam is gebaseerd op het hoogste loon. Aan de hand van de hoofdbaam is de bedrijfstak en topsector waar de persoon werkzaam is gekoppeld.

Sectoren

De Standaard Bedrijfsindeling (SBI) is een hiërarchische indeling van economische activiteiten die het CBS onder meer gebruikt om bedrijfseenheden in te delen naar hun hoofdactiviteit. In dit onderzoek hebben we de SBI-21 categorisering gebruikt om aan te sluiten bij de publicaties van het [CBS](#). In de bijlage wordt een overzicht gegeven van alle 21 categorieën met toelichting over de activiteiten van de bedrijven die ertoe behoren.

Topsectoren

De definitie van topsectoren is ontleend aan de CBS Monitor topsectoren 2018. De SBI codes uit deze rapportage zijn gebruikt om de topsectoren voor de migratiemonitor te definiëren.

2.2 Gemaakte selecties

Om het onderzoek uit te voeren is er een selectie gemaakt in de CBS gegevens van enkel de gegevens van inwoners van de gemeenten die onderdeel uitmaken van de Metropoolregio Amsterdam. Deze geselecteerde gemeenten zijn weergegeven in tabel 2.2. Alle inwoners die op de peildata in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven stonden, maken deel uit van dit onderzoek, dus ook kinderen. In de analyses en gepresenteerde grafieken zijn er relevante subselecties van deze populatie gemaakt op volwassenen van 18 t/m 64 jaar. Als het gaat om gegevens over kinderen, dan is er een selectie gemaakt op MRA inwoners t/m 17 jaar.

Tabel 2.1 geeft een overzicht van het totaal aantal inwoners per gemeente. Als we gegevens presenteren waarbij een bepaalde selectie van de totale populatie is gemaakt, is dat aangegeven bij de grafieken in deze rapportage. In deze tabel gaat het om de aantallen inwoners per gemeente die gebruikt zijn voor de analyse. Deze aantallen kunnen iets lager liggen dan de [totale populatie](#) per gemeente, vanwege missings op de belangrijkste achtergrondvariabelen.

Enkele gemeentelijke herindelingen zijn van belang. Gooise Meren is sinds 1-1-2016 als nieuwe gemeente ontstaan het samengaan van Bussum, Naarden en Muiderberg. Verder zijn Haarlemmerliede en Spaarnwoude per 1-1-2019 opgegaan in de gemeente Haarlemmermeer, en hoort Zeevang sinds 1-1-2016 bij de gemeente Edam-Volendam.

Tabel 2.2 Overzicht van aantal inwoners per MRA gemeente die zijn meegenomen in deze studie, afgerond op tientallen

gemeente	2013	2017	2019	2020	2021
Aalsmeer	30.610	31.370	31.720	31.850	31.990
Almere	195.230	200.860	207.780	211.800	214.640
Amstelveen	84.370	89.290	90.830	91.680	90.840
Amsterdam	799.340	842.580	861.960	871.220	870.340
Beemster	8.790	9.210	9.750	10.020	10.110
Beverwijk	40.060	40.700	41.160	41.620	41.850
Blaricum	9.090	10.180	11.180	11.520	11.950
Bloemendaal	22.200	22.820	23.420	23.580	23.470
Diemen	25.210	27.270	29.190	30.770	31.330
Edam-Volendam	28.750	35.800	36.100	36.200	36.260
Haarlem	153.100	159.220	161.270	162.870	162.530
Haarlemmermeer	144.090	145.970	148.050	155.970	157.770
Heemskerk	39.120	39.180	39.160	39.190	39.190
Heemstede	26.310	26.930	27.280	27.230	27.560
Hilversum	86.010	88.860	90.240	90.820	91.230
Huizen	41.450	41.370	41.280	41.270	41.090
Landsmeer	10.460	11.270	11.490	11.480	11.560
Laren	10.890	11.090	11.200	11.290	11.400
Lelystad	75.770	76.940	77.900	78.590	79.800
Oostzaan	9.150	9.660	9.760	9.740	9.690
Ouder-Amstel	13.230	13.410	13.910	14.020	14.120
Purmerend	79.470	79.930	80.110	81.240	81.690
Uitgeest	13.050	13.470	13.530	13.670	13.640
Uithoorn	28.390	29.210	29.420	29.470	30.210
Velsen	67.040	67.570	68.260	68.550	68.510
Waterland	17.090	17.270	17.300	17.410	17.310
Weesp	18.160	18.740	19.340	19.740	20.440
Wijdmeren	23.220	23.440	24.010	24.360	24.460
Wormerland	15.740	15.830	16.340	16.280	16.330
Zaanstad	149.600	153.620	155.740	156.730	156.860
Zandvoort	16.590	16.900	17.000	17.110	17.150
Bussum	6.390	-	-	-	-
Naarden	32.630	-	-	-	-
Muiden	17.270	-	-	-	-
Gooise Meren	-	56.940	57.720	58.040	58.520
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5.520	5.660	-	-	-
Zeevang	6.320	-	-	-	-
MRA totaal	2.349.710	2.432.560	2.473.400	2.505.330	2.513.840

2.3 Rapportage

In de volgende drie hoofdstukken beantwoorden we per thema de onderzoeksvragen voor de MRA als geheel. Waar dit relevant is vergelijken we de vier groepen inwoners met elkaar, en laten we waar zien hoe de situatie in 2021 verschilde met die in eerdere jaren. Ook brengen we, waar nodig, Amsterdam afzonderlijk in beeld.

De cijfers die in deze rapportage worden gepresenteerd zijn in een [dashboard](#). Daarnaast is ook een dataverhaal beschikbaar met verdere verdieping en worden ook de gebruikte tabellen gepubliceerd, waarin alle cijfers ook beschikbaar zijn voor de afzonderlijke gemeenten in de MRA.

3 Demografie

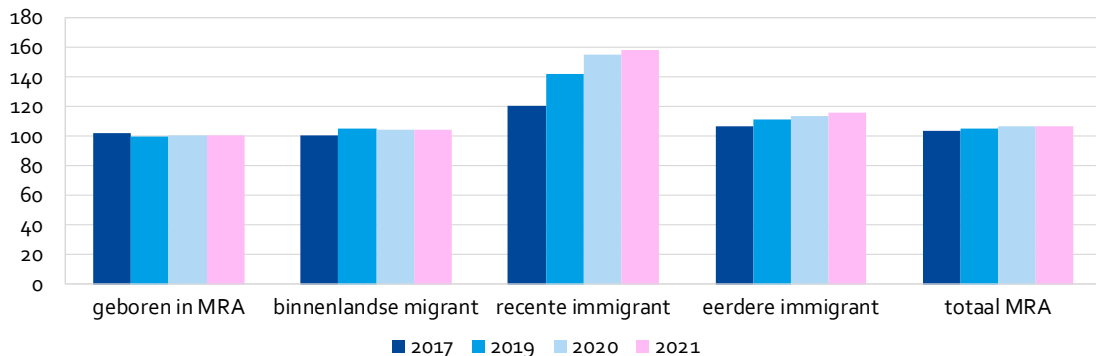
In dit hoofdstuk beschrijven we de inwoners van de MRA op 1 januari 2021 aan de hand van demografische kenmerken. Daarbij verdelen we de totale populatie in de eerder genoemde vier groepen: geboren in MRA, binnenlandse migrant, recente immigrant en eerdere immigrant. Ook de ontwikkeling ten opzichte van eerdere jaren wordt in dit hoofdstuk uitgelicht.

3.1 Inwoners van de MRA in vier groepen voor geboorteplaats en verblijfsduur

Tussen 2013 en 2021 nam het inwonertal in de MRA toe van 2,35 miljoen naar 2,51 miljoen (+7 procent). Daarvan woonden er in 2021 870.000 in Amsterdam; in 2013 waren dat er 799.000 (+9 procent). In absolute aantallen is Amsterdam de sterkst groeiende gemeente (+71.000), gevolgd door Almere (+19.410) en Haarlemmermeer (+13.680). Relatief gezien nam in Blaricum het inwonertal het sterkst toe (+31 procent), gevolgd door Edam-Volendam (+26 procent) en Diemen (+24 procent). Begin 2021 was meer dan de helft van de inwoners in de MRA er ook geboren (53 procent). Een kwart (25 procent) is in Nederland, maar buiten de MRA geboren. Tien procent is in het buitenland geboren en woont korter dan tien jaar in het land, 12 procent is in het buitenland geboren en woont 10 jaar of langer in Nederland.

Het aantal recente immigranten is toegenomen van 160.000 naar 253.000 (+58 procent). Daarmee neemt deze groep inwoners sterker toe dan de overige groepen die we hier onderscheiden. Het aantal MRA inwoners dat in de MRA geboren is, nam licht toe van 1.317.570 naar 1.322.400 (+0,4 procent). Het aantal binnenlandse migranten in de MRA nam sterker toe; van 612.370 in 2013 naar 636.910 in 2021 (+4 procent). De groep eerdere immigranten nam gestaag toe van 259.700 naar 301.780 (+16 procent).

Figuur 3.1 Inwoners MRA in vier groepen, 2017, 2019, 2020 en 2021, index (2013=100)

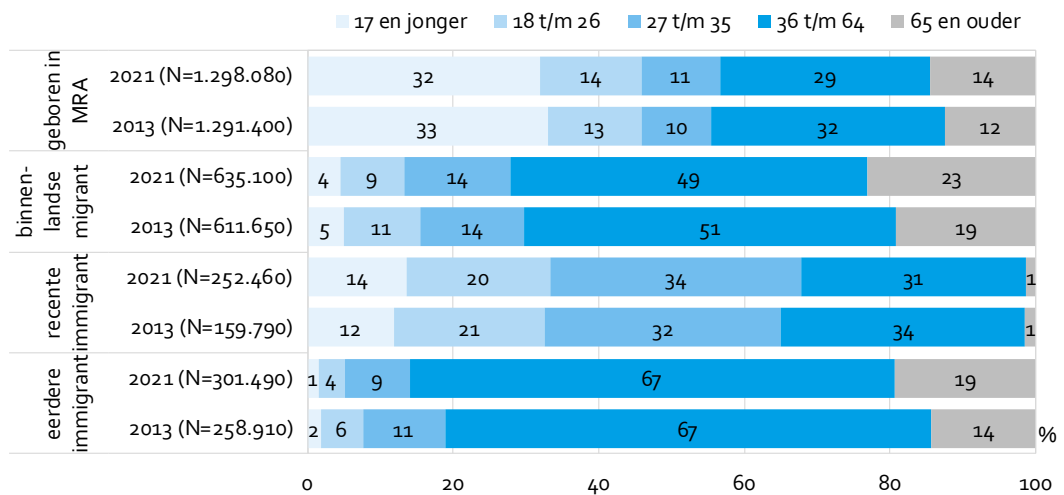
bron: CBS, bewerking O&S

Als we dezelfde vier groepen uitsplitsen naar leeftijd, valt op dat de leeftijdsverdeling tussen deze vier groepen behoorlijk verschilt. In 2021 bestaat de groep migranten die korter dan 10 jaar

in Nederland wonen voor 14 procent uit kinderen tot en met 17 jaar. Voor de groep inwoners die geboren is in de MRA is dat aandeel 32 procent. Het aandeel 18- tot en met 26-jarigen is het grootst voor de groep recentere migranten: 20 procent. Voor inwoners die geboren zijn in de Metropoolregio is dat 14 procent, voor binnenlandse migranten 9 procent. Onder de groep migranten die 10 jaar of langer in Nederland wonen, is dat aandeel het kleinst (4 procent). Deze groep migranten bestaat voornamelijk uit 36- tot en met 64-jarigen (67 procent).

Figuur 3.2 Inwoners MRA in vier groepen, 2021 en 2013, naar leeftijd

bron: CBS, bewerking O&S

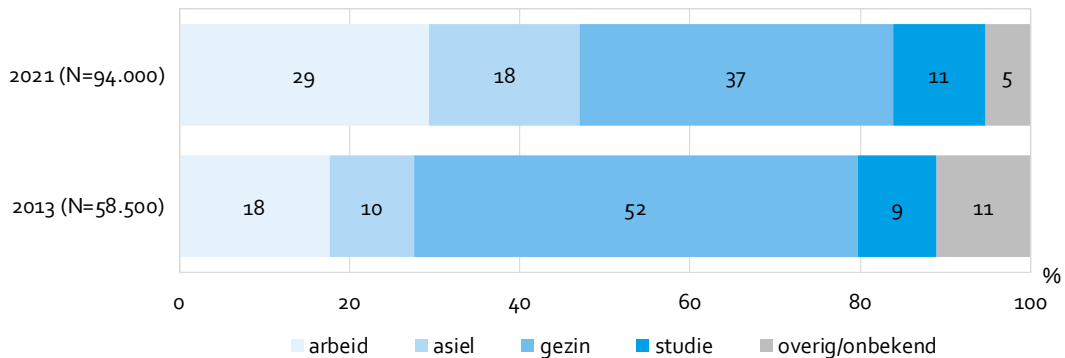
Als we de leeftijdsverdeling van 2021 vergelijken met die van 2013, zien we een paar verschuivingen. Voor alle groepen is het aandeel 65-plussers toegenomen. Deze toename is het sterkst bij migranten die 10 jaar of langer in Nederland zijn: van 14 procent in 2013 naar 19 procent in 2021. Daarnaast is ook bij binnenlandse migranten de toename van het aandeel 65-plussers sterk: van 19 naar 23 procent. Onder recente buitenlandse migranten nam het aandeel kinderen iets toe: van 12 procent in 2013 naar 14 procent in 2021.

3.2 Migratiemotief

Voor de groep migranten in de MRA die korter dan 10 jaar in Nederland wonen en 18 jaar of ouder zijn, is in 2021 'gezin' het meest geregistreerde migratiemotief (37 procent). Dit zijn 34.600 personen. In 2013 was dat aandeel veel groter: 52 procent, maar ging het om een kleinere groep: 30.500 personen. Na 'gezin' komen in 2021 arbeid (29 procent), asiel (18 procent) en studie (11 procent) het vaakst voor als migratiemotief onder de groep recente immigranten. Voor 5 procent was het migratiemotief onbekend. In 2013 waren deze percentages lager en was het aandeel recente migranten met een onbekend migratiemotief wat groter (11 procent).

De toename van het aantal recente immigranten is in absolute aantallen het grootst voor de groep die 'arbeid' als migratiemotief heeft (+17.300). Daarna volgen asiel (+10.800), studie (+4.700) en gezin (+4.100).

Figuur 3.3 Recente immigranten, 18 jaar en ouder, MRA, 2021 en 2013, naar migratiemotief

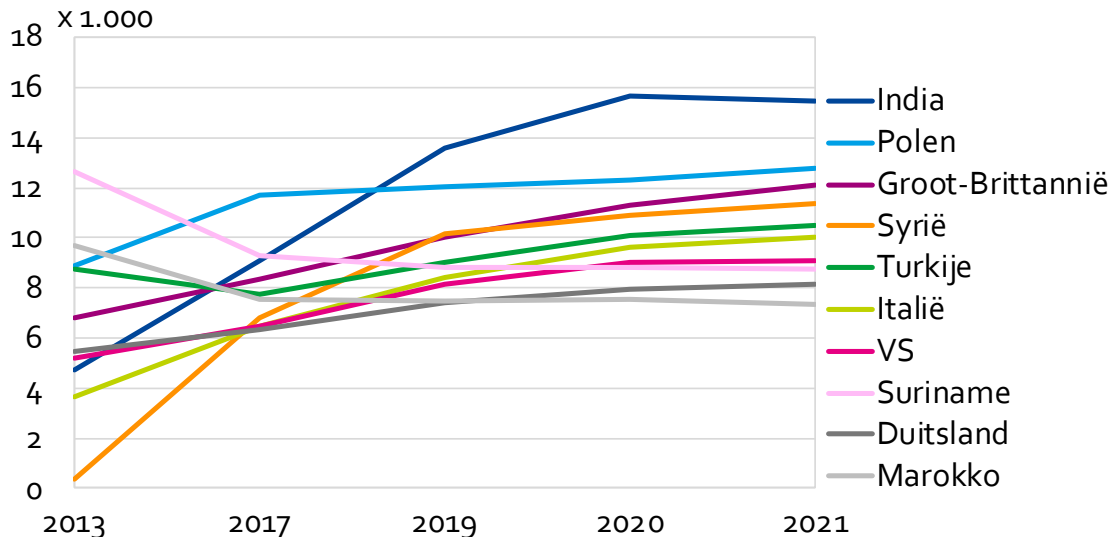

bron: CBS, bewerking O&S

3.3 Migratieachtergrond en verblijfsduur

In figuur 3.4 zijn de tien landen weergegeven die we in 2021 terugzien als meest voorkomende migratieachtergronden binnen de groep recente immigranten. Voor deze landen is in de figuur ook het aantal migranten in eerdere jaren weergegeven. India staat bovenaan de lijst: in 2021 woonden in de MRA 15.430 personen met een Indiase migratieachtergrond, die korter dan 10 jaar in Nederland wonen. Opvallend is de toename van het aantal personen binnen deze groep: in 2013 ging het nog om 4.740 personen.

Figuur 3.4 Recente immigranten, MRA 2013, 2017, 2019, 2020 en 2021, naar top 10 meest voorkomende migratieachtergronden in 2021, aantallen

bron: CBS, bewerking O&S

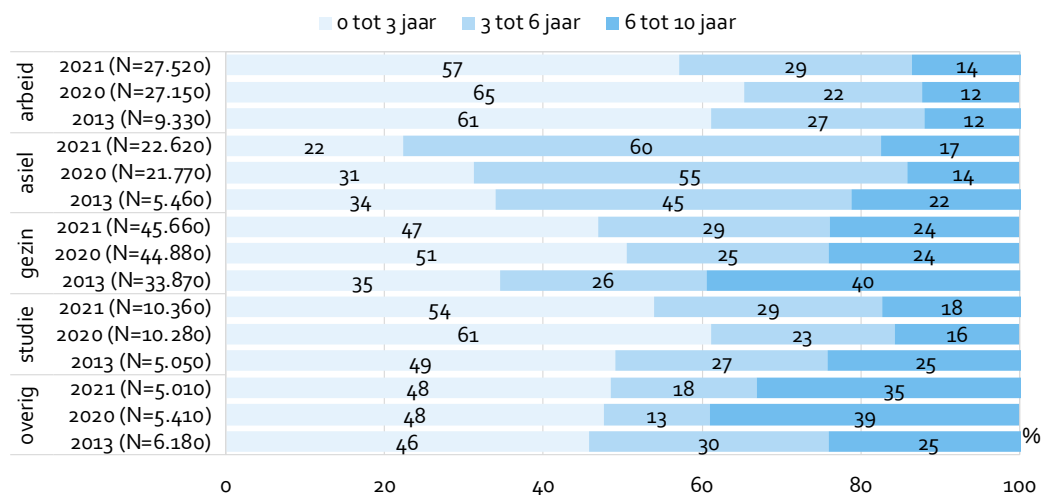
Na India volgt Polen als meest voorkomende migratieachtergrond binnen de groep recentere immigranten. Begin 2021 waren dat 12.770 personen; in 2013 8.910. Derde in de lijst is Groot-Brittannië, waarvoor het aantal recente immigranten in de MRA toenam van 6.820 in 2013 naar 12.080 in 2021. Voor personen met een Syrische migratieachtergrond zien we een sterkere toename: dat aantal nam toe van 350 in 2013 naar 11.360 in 2021, nadat sinds 2015 steeds meer

Syriërs de oorlog in hun land ontvluchtten. Daarna volgen Turkije, Italië, de VS, Duitsland en Marokko in de lijst van meest voorkomende migratieachtergronden in 2021 onder de groep recente immigranten in de MRA.

Voor de groep migranten die 10 jaar of langer in Nederland verblijven ziet de lijst met meest voorkomende migratieachtergronden er anders uit. Deze groep bestaat voornamelijk uit personen die zich al langer geleden vanuit de klassieke migratielanden in Nederland gevestigd hebben. De meest voorkomende migratieachtergronden binnen deze groep zijn in 2021 Suriname (51.840 personen), Marokko (42.880 personen) en Turkije (32.700 personen).

In 2021 is 45 procent van de groep recente immigranten korter dan 3 jaar in het land, 35 procent drie tot zes jaar en de overige 20 procent zes tot 10 jaar. In 2013 was de verblijfsduur van de recente migranten iets langer. Als we de verblijfsduur per migratiemotief bekijken, valt op dat het aandeel dat korter dan drie jaar in Nederland is, het grootst is binnen de groep arbeidsmigranten (57 procent) en binnen de groep studiemigranten (54 procent).

Figuur 3.5 Recente immigranten per migratiemotief, MRA 2021, 2020 en 2013, naar verblijfsduur in Nederland

bron: CBS, bewerking O&S

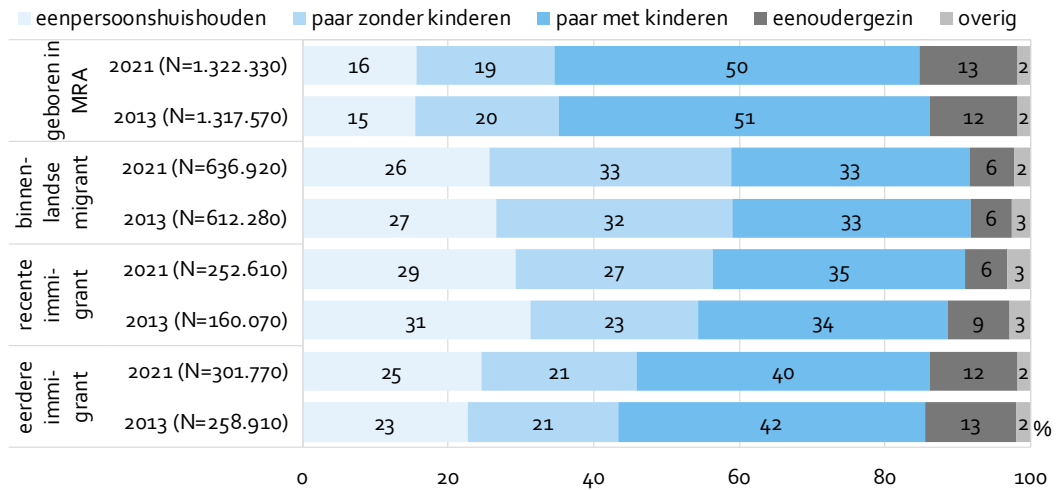
Overigens was het aandeel recente immigranten dat korter dan drie jaar in Nederland verbleef begin 2020 groter dan begin 2021. In 2020 verbleef ruim de helft (51 procent) korter dan 3 jaar in Nederland. Ook hier was dat aandeel vooral onder arbeidsmigranten (65 procent) en studiemigranten (61 procent) groot. Dat deze percentages begin 2021 kleiner zijn, heeft mogelijk te maken met corona. Zo nam, na jaren van steeds hogere immigratiecijfers, het aantal immigranten dat naar Amsterdam toe kwam in 2020 stevig af. In heel dat jaar waren dat er zo'n 34.000, waar dat er in 2019 nog 46.000 waren.

3.4 Huishouden

In de hele MRA is in 2021 21 procent van de inwoners alleenstaand. Binnen de groep inwoners die geboren is in de MRA, is dat aandeel het laagst: 16 procent. Dat is niet gek, want in deze groep komen de meeste kinderen voor. Het grootst is het aandeel eenpersoonshuishoudens

binnen de groep recente immigranten (29 procent). In 2013 was dat aandeel 31 procent. Ook onder de binnenlandse migranten is het aandeel eenpersoonshuishoudens hoger dan gemiddeld in de MRA: 26 procent.

Figuur 3.6 Inwoners MRA in vier groepen, 2021 en 2013, naar huishoudentype

bron: CBS, bewerking O&S

Voor alle groepen geldt dat de meeste personen behoren tot een huishouden dat bestaat uit een paar met kinderen. Uiteraard is dat aandeel groot binnen de groep die geboren is in de MRA: 50 procent. Binnen de groep die elders in Nederland geboren is, is dat 33 procent. Van de groep recente immigranten behoort 35 procent tot het huishoudentype 'paar met kinderen'.

Dat het aandeel eenpersoonshuishoudens binnen de groep recente immigranten het grootst is, is niet onverwacht. Hiertoe behoren immers ook veel arbeids- en studiemigranten die als alleenstaande naar Nederland komen.

Samenvattend Demografie

Het aantal recente immigranten nam tussen 2013 en 2021 met 58 procent toe in de MRA. Dat is een sterkere toename dan de gemiddelde bevolkingstoename in de MRA (+9 procent). Het aandeel recente immigranten op de totale bevolking nam toe van 7 procent in 2013 naar 10 procent in 2021.

De groep recente immigranten is jonger dan de overige bevolking in de MRA: 54 procent is 18 tot en met 35 jaar oud. In de hele MRA is dat 26 procent.

In 2021 is het aantal recente immigranten met een Indiase herkomst (15.430) in de MRA bijna verviervoudigd ten opzichte van 2013 (4.740). Dit is dan ook, samen met Syrië, de sterkst stijgende groep binnen de recente immigranten. De groep recente immigranten met een Syrische herkomst nam toe van 350 in 2013 naar 11.360 in 2021.

De verblijfsduur van de groep recente immigranten is korter geworden. In 2013 was 41 procent korter dan 3 jaar in Nederland. In 2021 is dat 45 procent. Overigens was dat begin 2020, toen de buitenlandse migratie nog sterk groeide, 51 procent.

Recente immigranten zijn vaker alleenstaand dan de overige bevolking. In 2021 was 29 procent van de recente immigranten alleenstaand, terwijl dat voor de totale populatie in de MRA 21 procent is.

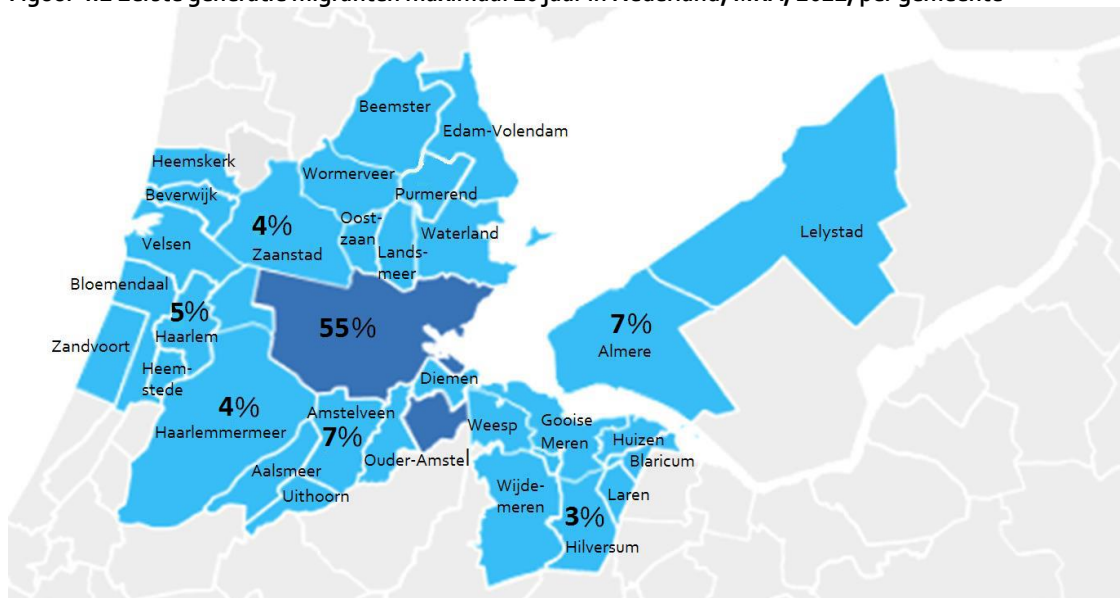
4 Wonen

Om meer inzicht te krijgen in de woningmarktpositie van de verschillende groepen inwoners in de Metropoolregio, brengen we in dit hoofdstuk in beeld waar en hoe de inwoners van de MRA wonen. We kijken per gemeente naar de verdeling van de vier groepen, en laten voor heel de MRA zien wat de verschillen zijn tussen de groepen als het gaat om hun woonsituatie.

4.1 Spreiding

Van alle 252.750 recente immigranten die in 2021 in de MRA wonen, wonen en 139.180 in Amsterdam. In de rest van de MRA wonen recente immigranten vooral in Almere, Amstelveen, Haarlem, Haarlemmermeer, Zaanstad, Hilversum en Lelystad (2 procent). De overigen zijn over de rest van de MRA gemeenten verspreid, maar het aandeel dat in elk van deze gemeenten woont is kleiner dan 2 procent (<5000). Als we deze spreiding vergelijken met die in 2013, dan valt op dat in 2013 een iets groter aandeel van de recente immigranten in Amsterdam woonde (57 procent) en dat het aandeel dat in Amstelveen en Haarlemmermeer woonde, toen iets kleiner was dan in 2021 (6 procent en 3 procent).

Figuur 4.1 Eerste generatie migranten maximaal 10 jaar in Nederland, MRA, 2021, per gemeente

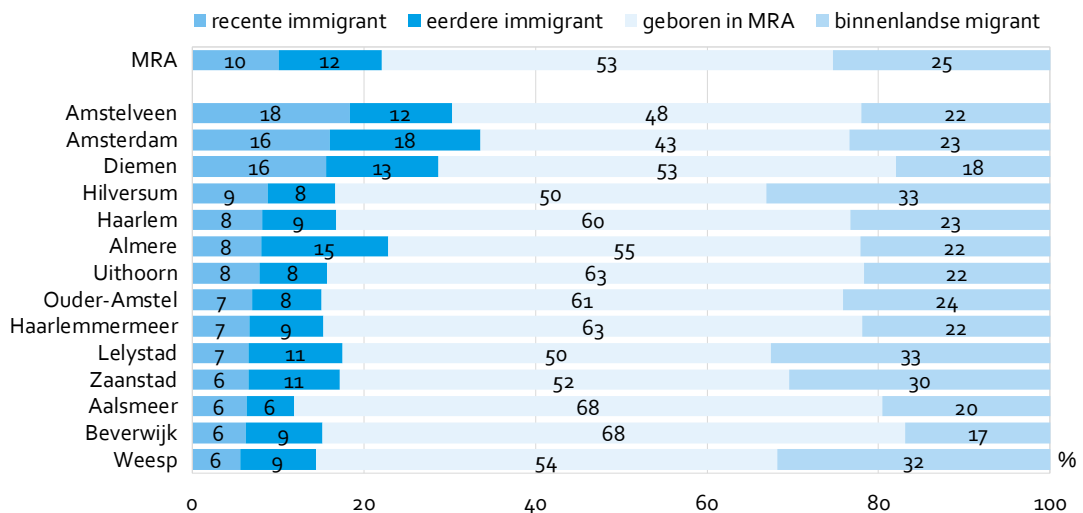

bron: CBS, bewerking O&S

Als we per gemeente bekijken hoe groot het percentage recente immigranten is op de totale populatie, zien we het grootste aandeel in Amstelveen (18 procent), Amsterdam (16 procent), Diemen (16 procent) en Hilversum (9 procent). Voor de overige gemeenten is het aandeel kleiner en bestaat de bevolking voornamelijk (50-70 procent) uit inwoners die in de MRA geboren zijn en een relatief groot aandeel binnenlandse migranten (15-45 procent).

Voor de meeste gemeenten zien we tussen 2013 en 2021 een toename van het percentage recente immigranten en een afname van het percentage inwoners dat in de MRA geboren is. In Amstelveen (van 12 procent naar 18 procent), Amsterdam (van 11 procent naar 16 procent), Hilversum (van 5 procent naar 9 procent) en Diemen (van 9 procent naar 16 procent) is het aandeel recente immigranten het sterkst toegenomen.

Figuur 4.2 Inwoners MRA in vier groepen, 2021, MRA totaal en selectie van gemeenten, sortering naar aandeel recente migranten

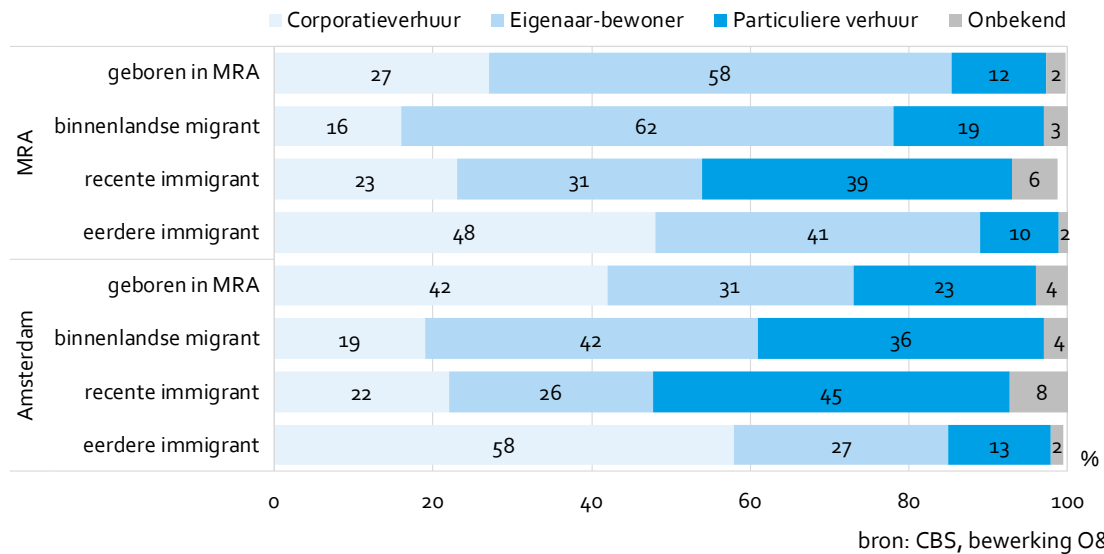
bron: CBS, bewerking O&S

4.2 Eigendomsverhouding van de woning

Er zijn grote verschillen tussen de vier groepen MRA inwoners als we kijken naar de eigendomsverhouding van de woning. Amsterdam heeft een grotere voorraad sociale huurwoningen dan gemiddeld in de MRA. Daarom bespreken we in dit hoofdstuk, waar nodig, de situatie voor Amsterdam afzonderlijk en vergelijken we die met de situatie voor de MRA als geheel (inclusief Amsterdam).

In de MRA wonen recente immigranten over het algemeen het vaakst in een particuliere huurwoning (39 procent) en minder vaak in een corporatiewoning (23 procent), maar is het aandeel eigenwoningbezit (31 procent) groter dan in Amsterdam. Eerdere immigranten wonen juist het vaakst in een corporatiehuurwoning (48 procent) en bijna nooit in een particuliere huurwoning (10 procent). Onder deze groep is voor de gehele MRA het aandeel dat in een koopwoning woont (41 procent) groter dan voor alleen Amsterdam.

Inwoners die in de MRA zijn geboren wonen vaker in een corporatiewoning (27 procent) dan in een particuliere huurwoning (12 procent) en de meerderheid bezit een eigen woning (58 procent). De binnenlandse migranten wonen het vaakst van alle groepen in een woning die hun eigendom is (62 procent). Ze wonen relatief gezien vaak in een particuliere huurwoning (19 procent) en minder vaak in een corporatiewoning (16 procent).

Figuur 4.3 Inwoners MRA en Amsterdam 18 tm 65 jaar, in vier groepen, 2021, naar eigendom van de woning

In Amsterdam wonen recente immigranten relatief het vaakst in een particuliere huurwoning (45 procent), minder vaak in een corporatiewoning (22 procent) en het eigenwoningbezit is laag (26 procent). Eerdere immigranten wonen juist het vaakst in een corporatiehuurwoning (58 procent), minder vaak in een particuliere huurwoning (13 procent) en het eigenwoningbezit is vergelijkbaar (27 procent) met dat onder recente immigranten.

Personen die zijn geboren in de MRA wonen in Amsterdam vaker in een corporatiewoning (42 procent) dan in een particuliere huurwoning (23 procent) en ongeveer 31 procent heeft de woning in bezit. Dit in tegenstelling tot de binnenlandse migrant, die het vaakst van alle groepen de woning zelf in bezit heeft (41 procent) en ook vaak in een particuliere huurwoning woont (36 procent) terwijl ze van alle groepen het minst vaak een corporatiewoning huren (19 procent). Beide groepen buitenlandse migranten zijn in Amsterdam veel minder vaak eigenaar van de woning dan de binnenlandse migranten en inwoners die binnen de MRA zijn geboren. Ook als we alleen kijken naar inwoners van 36 jaar en ouder bestaat dit verschil.

4.3 WOZ-waarde van de woning

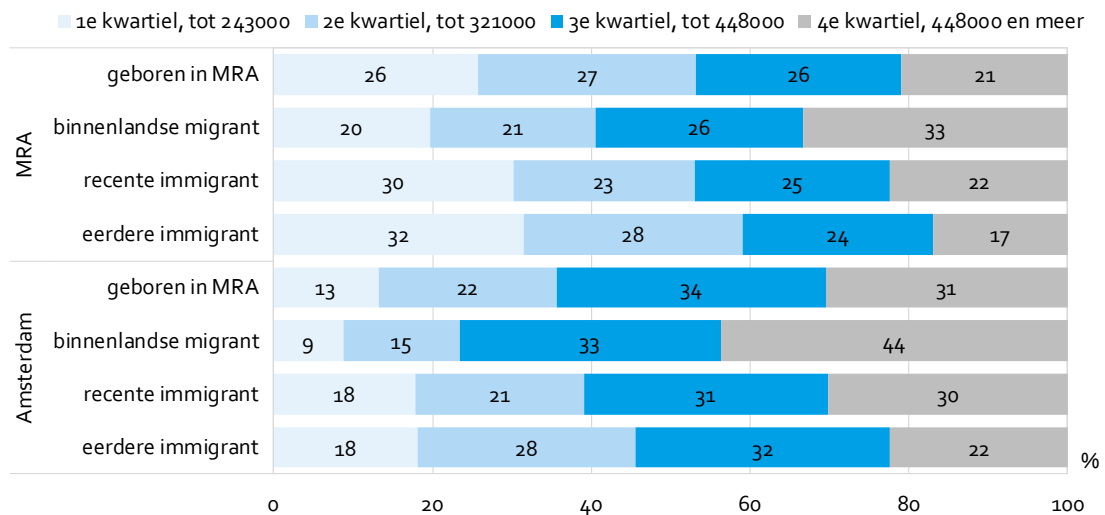
Naast de eigendomsverhouding zegt ook de WOZ-waarde iets over de woonsituatie van de inwoners van de MRA. De WOZ-waarde is voor alle woningen beschikbaar, ook voor huurwoningen, en zegt iets over de kwaliteit en waarde van zowel de woning als de woonomgeving.

In 2021 wonen binnen de gehele MRA bekeken de binnenlandse migranten het vaakst in de duurste woningen (WOZ-waarde van 448.000 of meer), 33 procent van deze groep woont in dit segment. Dit aandeel is het laagst voor eerste generatie migranten die 10 jaar of langer in Nederland zijn, daarvan woont 17 procent in dit segment. Deze groep woont het vaakst in het laagste segment (WOZ-waarde tot 243.000) met 32 procent, terwijl het aandeel dat hier woont juist weer het laagst is voor de binnenlandse migrant (20 procent). De in de MRA geboren

inwoners zijn vrij gelijk verdeeld over de WOZ-classes. Het aandeel dat in de hoogste WOZ-klasse woont, is voor deze groep 21 procent, iets lager dan dat voor de recente immigranten. Beide groepen eerste generatie migranten bewonen vaker woningen met een WOZ-waarde tot €243.000 dan de MRA inwoners die in Nederland geboren zijn.

Figuur 4.4 Inwoners MRA en Amsterdam 18 tm 65 jaar in vier groepen, 2021, naar woz-klasse van de woning

bron: CBS, bewerking O&S

Voor alleen Amsterdam ziet het beeld er iets anders uit. Hier zijn de inwoners die in de MRA geboren zijn minder goed verdeeld over de WOZ-classes en zien we een hoger aandeel met een WOZ-waarde van 448.000 of meer (31 procent), dan in de gehele MRA (21 procent). Ook voor de binnenlandse migranten is het aandeel met deze WOZ-waarde hoger in Amsterdam (44 procent) dan in de gehele MRA (33 procent). Opvallend is verder het lagere aandeel binnenlandse migranten dat in Amsterdam in de laagste WOZ-klasse woont (9 procent, versus 20 in de gehele MRA). Deze verschillen hebben te maken met het feit dat de WOZ-waarden in Amsterdam gemiddeld hoger zijn in de gehele MRA, maar desondanks blijven de verschillen tussen de vier groepen ook bestaan als we alleen op Amsterdam inzoomen: inwoners die in de MRA of elders in Nederland geboren zijn wonen het vaakst in woningen met een WOZ-waarde van 448.000 of meer, en inwoners die in het buitenland geboren zijn wonen vaker dan hen in woningen met een lage WOZ-waarde.

Al met al laten de bovenstaande cijfers zien dat in de MRA in het algemeen en Amsterdam in het bijzonder de groep binnenlandse migranten vaker in duurdere woningen woont. Daarnaast zijn de inwoners die in Nederland (zowel binnen als buiten de MRA) geboren zijn, vaker eigenaar van de woning. Dit verschil blijft bestaan in alle verslagjaren (2013, 2017, 2019, 2020, 2021).

Samenvattend Wonen

Meer dan de helft (55 procent) van de recente immigranten in de MRA (252.750) woont in Amsterdam. Daarna zijn Almere en Amstelveen (elk 7 procent) de gemeenten waar in absolute zin de meeste recente immigranten wonen.

Als we per gemeente kijken naar het aandeel recente immigranten op de totale bevolking, zien we de grootste percentages voor Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Hilversum. Daarnaast nam het aandeel recente immigranten in deze gemeenten toe tussen 2013 en 2021, terwijl het aandeel inwoners dat in de MRA geboren is, afneemt.

Recente immigranten wonen het vaakst in een particuliere huurwoning (39 procent) en minder vaak in een corporatiewoning (23 procent). Binnen deze groep is 31 procent eigenaar van de woning.

Eerdere immigranten wonen het vaakst in een corporatiehuurwoning (48 procent). Slechts 10 procent woont in een particuliere huurwoning (10 procent). Onder deze groep is 41 procent eigenaar van de woning.

Onder de inwoners die in de MRA zijn geboren is 58 procent eigenaar van de woning waarin ze wonen. Onder binnenlandse migranten is dat aandeel groter: 62 procent.

Van alle vier de groepen is voor de binnenlandse migranten het aandeel met een WOZ-waarde van 448.000 of hoger het grootst: 33 procent. Dit aandeel is het laagst voor immigranten die 10 jaar of langer in Nederland zijn (17 procent).

Beide groepen buitenlandse migranten bewonen vaker woningen met een WOZ-waarde tot €243.000 dan de MRA inwoners die in Nederland geboren zijn.

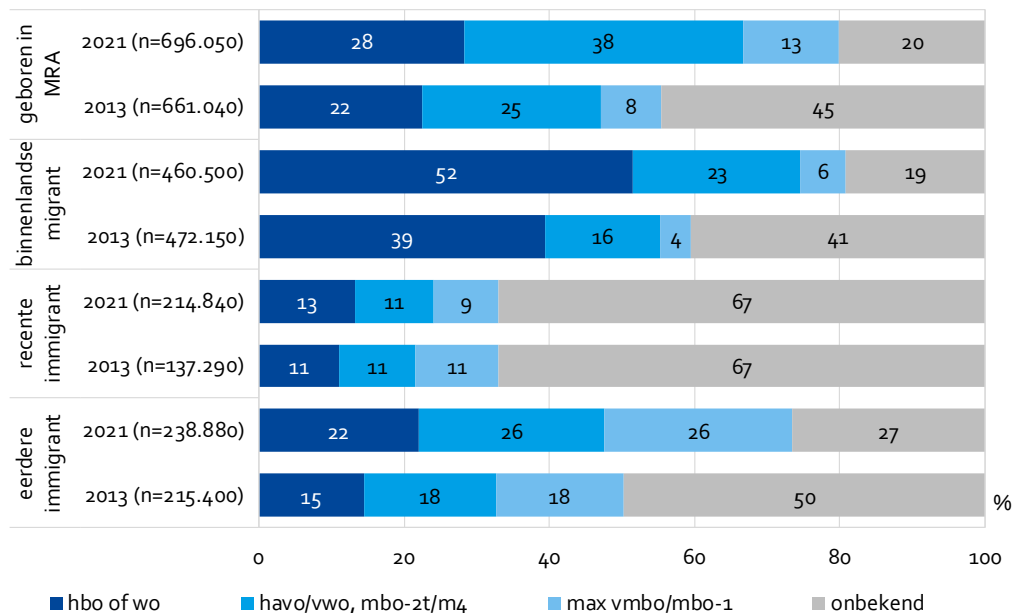
5 Opleiding, werk en inkomen

De Metropoolregio Amsterdam heeft al decennia lang een grote aantrekkingskracht op mensen die er willen studeren, werken en wonen. Met de regio gaat het economisch gezien goed. In hoeverre dat ook geldt voor de vier groepen inwoners brengen we in dit hoofdstuk in beeld. Hierbij kijken we naar het opleidingsniveau, de voornaamste inkomensbron, werk en de hoogte van het inkomen.

5.1 Opleidingsniveau

Van de MRA inwoners in de leeftijdsgroep 18 t/m 64 jaar heeft de groep van binnenlandse migranten het grootste aandeel hbo/wo opgeleiden. Dit aandeel is toegenomen van 39 procent in 2013 naar 52 procent in 2021. Onder de groep inwoners die in de MRA geboren is, heeft in 2021 28 procent een hbo/wo diploma. Helaas is voor een groot deel van de inwoners in de MRA het opleidingsniveau onbekend. Opleidingen die in het buitenland zijn afgerond worden niet automatisch in Nederland geregistreerd en zijn dus vaker onbekend. Daarnaast geldt dat opleidingen die in Nederland voltooid zijn, voor oudere generaties niet altijd geregistreerd zijn.

Figuur 5.1 Inwoners MRA van 18 t/m 64 jaar in vier groepen, 2013 en 2021, naar opleidingsniveau

bron: CBS, bewerking O&S

Voor de groep recente immigranten is het aandeel met een onbekend opleidingsniveau vrij hoog; van zo'n twee derde is het opleidingsniveau onbekend. Voor het bepalen van het opleidingsniveau maakt CBS gebruik van drie bronnen: 1) onderwijsregistraties, 2) bij het UWV opgegeven opleidingen en 3) in de Enquête Beroepsbevolking (EBB) opgegeven opleidingen.

Voor opleidingen die aan onderwijsinstellingen in het buitenland zijn afgerond, is geen goede registratie beschikbaar. Hoe langer men in Nederland woont, hoe vaker het opleidingsniveau bekend is.

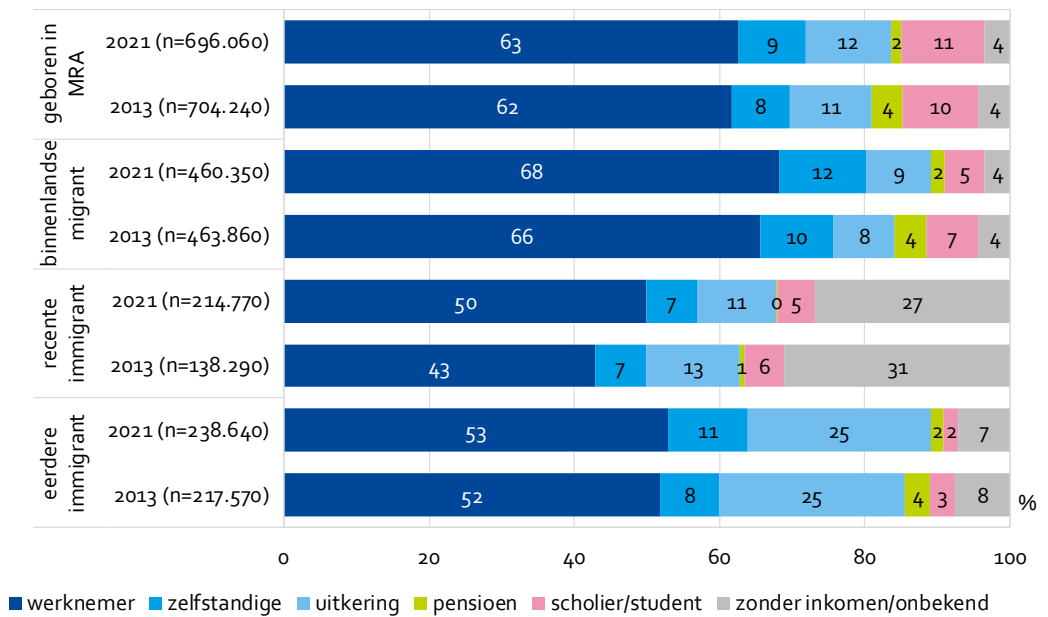
5.2 Sociaaleconomische categorie

Onderstaande figuur laat zien dat van de 18 t/m 64 jarige recente immigranten 57 procent werk (als werknemer of zelfstandige) als voornaamste activiteit heeft. Het aandeel met een onbekende inkomensbron is groot onder de recente immigranten en daarom iets moeilijker vergelijkbaar met de andere groepen. Voor migranten uit de EU- en EFTA-landen is geen verblijfsvergunning nodig en is de sociaaleconomische categorie niet te bepalen zo lang zij (nog) geen inkomensbron hebben. Daarnaast is informatie over inkomens vaak later bekend dan de inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP). Onder de eerdere migranten is het aandeel met werk 64 procent. Voor de binnenlandse migranten is dat 80 procent en onder diegenen die in de MRA zijn geboren is dat 72 procent.

Onder de recente immigranten zien we een iets hoger percentage met uitkering als voornaamste inkomensbron dan bijvoorbeeld onder de binnenlandse migranten. Voor de groep eerdere migranten is het aandeel met uitkering als voornaamste inkomensbron het grootst (25 procent).

Er zijn geen grote verschillen over tijd in de voornaamste inkomensbron van de verschillende groepen. Onder de recente immigranten is het aandeel met een uitkering iets kleiner en het aandeel met werk in 2021 iets groter geworden ten opzichte van 2013. Ook is er een kleiner aandeel met onbekende inkomensbron.

Figuur 5.2 Inwoners MRA 18 t/m 64 jaar in vier groepen, 2013 & 2021, naar sociaaleconomische categorie

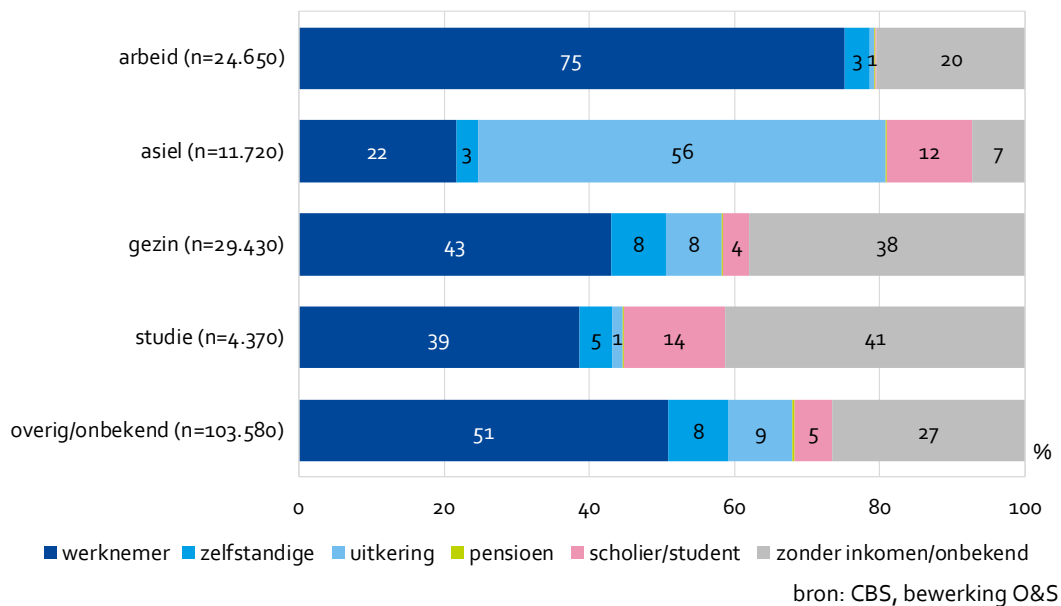

bron: CBS, bewerking O&S

5.3 Sociaaleconomische categorie recente immigranten naar migratiemotief

Onderstaande figuur laat zien dat het verblijfsdoel of migratiemotief wel degelijk uitmaakt voor de voornaamste activiteit van de recente immigranten. Van de groep die voor arbeid naar Nederland is gekomen heeft 78 procent werk als voornaamste inkomensbron. Echter, van de groep die asiel als hoofdreden had om naar Nederland te komen is de voornaamste inkomensbron voor het merendeel uitkering (56 procent). Dit heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat asielzoekers volgens het huidige asielbeleid pas mogen werken vanaf het moment dat hun asielaanvraag 6 maanden in behandeling is. Daarbij is een speciale vergunning nodig, en mag er niet meer dan 24 weken per jaar worden gewerkt. Van de recente immigranten met gezin of studie als migratiemotief heeft zo'n 45 procent-50 procent werk als voornaamste inkomensbron. Onder deze groepen is het aandeel zonder inkomen of onbekend inkomen ongeveer 40 procent.

Figuur 5.3 Recente immigranten 18 t/m 64 jaar, MRA 2021, naar voornaamste inkomensbron per migratiemotief

5.4 Sectoren van werk

Als we inzoomen op enkel de werkzame inwoners van de MRA en naar de sectoren van werk kijken, dan zien we dat de recente immigranten vooral vertegenwoordigd zijn in de sectoren informatie en communicatie (waaronder ICT), horeca en verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening (waaronder verhuur of lease van auto's, consumentenartikelen en machines, maar ook uitzendbureaus, arbeidsbemiddeling, reisorganisaties, beveiliging en opsporingsdiensten, schoonmaakbedrijven en hoveniers). Daarnaast zien we ook terug in de sectoren advies, onderzoek en overige specialistische zakelijke diensten en financiële instellingen. Behalve in de horeca en de sector verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening, vormen de binnenlandse migranten de grootste werkzame groep in de bovenstaande sectoren. In de horeca en verhuur van roerende goederen en overige zakelijke

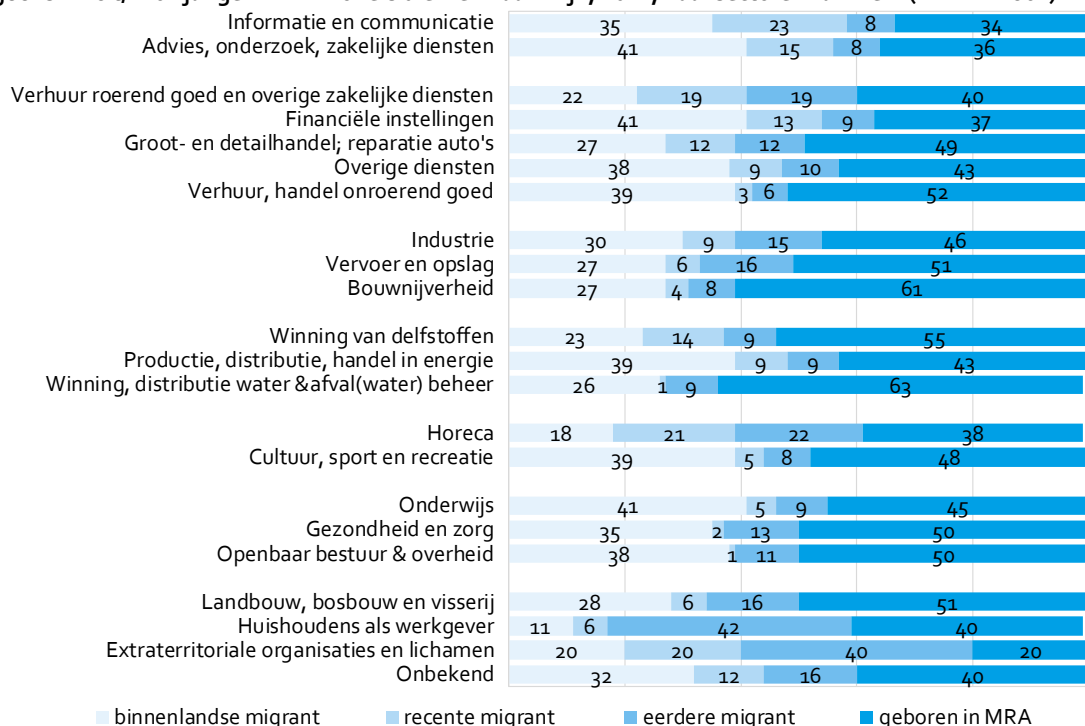
dienstverlening zijn de in de MRA geboren inwoners de grootste groep werkenden. De buitenlandse immigranten die 10 jaar of langer in Nederland wonen, werken ook relatief vaker in deze twee sectoren dan in overige sectoren.

Er werken nog maar weinig recente immigranten in de sectoren met grote tekorten

In veel sectoren is er een tekort aan personeel en naar verwachting zal dit nog twee decennia [aanhouden](#). Dat komt door structurele arbeidstekorten die onder andere te maken hebben met de vergrijzing. De sectoren die structureel krapte zullen [blijven ervaren](#) zijn de zorg, het onderwijs, de techniek, ICT en sectoren en beroepen die nodig zijn voor de klimaat- en digitale transitie.

Opvallend is dat recente immigranten veel minder vaak aan het werk zijn in de quartaire sector (onderwijs, zorg en openbaar bestuur/overheid) dan de andere MRA inwoners. Van alle werkenden in de sector onderwijs is maar 5 procent recent immigrant, binnen gezondheid en zorg is dat maar 2 procent en binnen openbaar bestuur en overheid maar 1 procent. Bij deze sectoren is het denkbaar dat de voertaal op de werkvloer Nederlands is (en moet zijn). Dat kan een beperking vormen voor recente immigranten om (snel) aan de slag te gaan in die sectoren. Ook het aandeel eerste generatie immigranten die 10 jaar of langer in Nederland woont is redelijk klein in het onderwijs en de zorg.

Figuur 5.4 18 t/m 64 jarige MRA inwoners die werkzaam zijn, 2021, naar sectoren van werk (N=1.142.861)

bron: CBS, bewerking O&S

Ook in sectoren waarin de Nederlandse taal niet strikt noodzakelijk de belemmering zou moeten zijn, zien we een relatief klein aandeel recente immigranten aan het werk. Een voorbeeld daarvan is de technische sector die relevant is voor de energietransitie. In de sectoren waar winning, productie, distributie en handel van energie plaatsvindt, is het aandeel recente

immigranten rond 10 procent. Ook in de andere grote technische sector, bouwnijverheid, is het aandeel recente immigranten gering (4 procent).

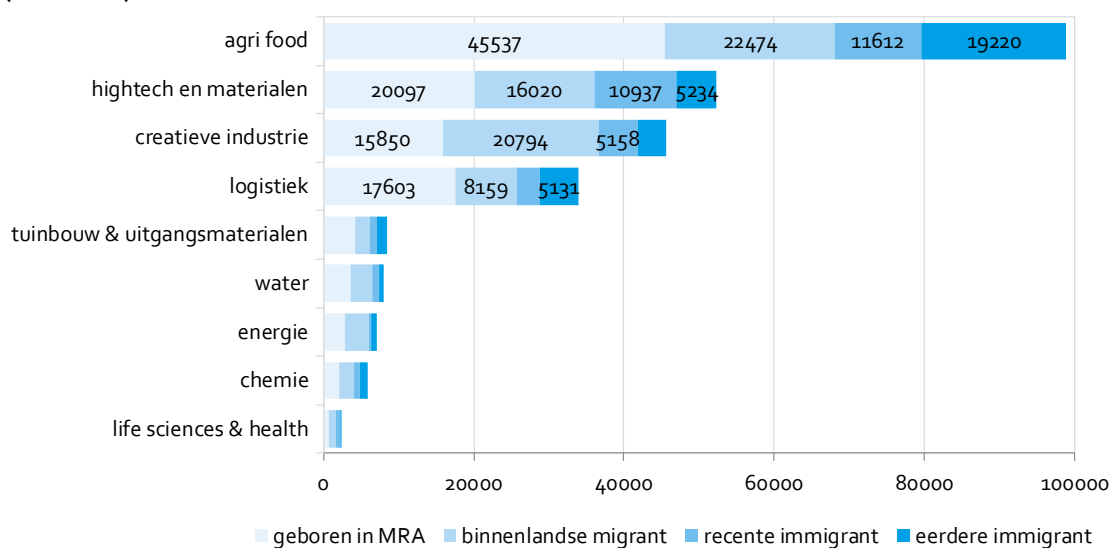
Het is helaas niet mogelijk om iets te zeggen over de precieze beroepen. Wel kunnen we er grofweg vanuit gaan dat de hogere functies vaker te vinden zijn in sectoren zoals de financiële instellingen en advies, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening.

5.5 Topsectoren

Nederland heeft in 2011 gekozen om specifiek te investeren in negen topsectoren om concurrerend te blijven op internationaal niveau. De zogeheten sectoren agri&food, chemie, creatieve industrie, energie, high-tech systemen en materialen, logistiek, life-sciences and health, tuinbouw en uitgangsmaterialen en water kenmerken zich door een hoge arbeidsproductiviteit, export en investeringen in onderzoek en ontwikkeling en zijn daarom als [topsectoren](#) aangewezen. Later is een tiende topsector aangewezen: ICT.

In de onderstaande grafiek laten we zien in hoeverre de inwoners van de Metropoolregio Amsterdam werkzaam zijn in een van de negen topsectoren. In een aantal van deze topsectoren werkt een relatief groot aandeel recente immigranten. In de topsector life sciences & health, waar farmacie, medische instrumenten en gerelateerd onderzoek onder valt, zijn 22 procent van werkenden recente immigranten. In de high-tech en materialen sectoren is het aandeel recente immigranten 21 procent. Tot deze sector behoren technologische activiteiten op het gebied van de metaalindustrie en de vervaardiging van machines, apparaten en transportmiddelen, maar ook het ontwikkelen, produceren en uitgeven van software (ICT) en het doen van onderzoek naar en de ontwikkeling van high-tech systemen en materialen.

Figuur 5.5 Aantal 18 t/m 64 jarige MRA inwoners die werkzaam zijn in de topsectoren, MRA, 2021 (N=262.690)

bron: CBS, bewerking O&S

In de sectoren die met agri en food te maken hebben, werken absoluut gezien ook redelijk veel recente immigranten. De top sector agri en food betreft met name de primaire productie van (grondstoffen voor) levensmiddelen en de verwerking hiervan in de voedingsmiddelenindustrie. Daarnaast worden er ook activiteiten zoals logistiek, handel en financiële dienstverlening en onderzoek en ontwikkeling specifiek op het gebied van de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie toe gerekend.

De oorspronkelijke negen topsectoren

Agri&food keten: primaire productie, voedingsmiddelenindustrie, groot- en detailhandel, overig

Chemie: aardolieverwerking, chemische industrie, rubber- en kunststofindustrie

Creatieve industrie: kunst, cultureel erfgoed, media en entertainment industrie, creatieve zakelijke dienstverlening

Energie: aardgas, duurzame energie: pre-exploitatiefase, gerelateerde activiteiten

High-tech systemen en materialen: metaalindustrie, vervaardiging van machines en apparaten, vervaardiging van transportmiddelen, overig

Life sciences & health: farmacie, medische instrumenten, onderzoek en ontwikkeling

Logistiek/Transport en opslag: transport en overslag, opslag, dienstverlening en supportactiviteiten

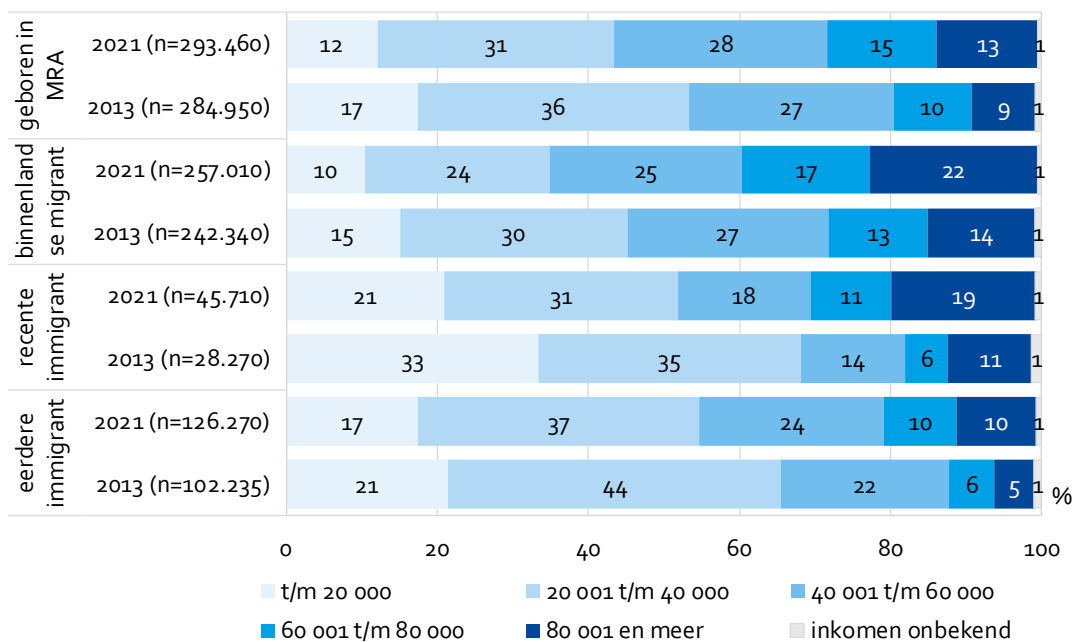
Tuinbouw en uitgangsmaterialen: primaire productie, overig

5.6 Inkomen

Naast de vraag in welke sectoren de inwoners van MRA werken is er ook de vraag hoe de inkomensverdeling onder deze groepen eruitziet. De onderstaande figuur laat voor de leeftijdsgroep 36 t/m 64 jaar van de vier groepen inwoners de verdeling van de jaarinkomens zien. Vanuit de inkomensgegevens is niet af te leiden welke personen in de betreffende jaren gebruik maakten van de dertigprocentregeling, die bepaalt dat buitenlandse werknemers die over schaarse kennis of vaardigheden beschikken, gedurende maximaal vijf jaar tot dertig procent van hun loon onbelast kunnen ontvangen.

Figuur 5. 6 Werkende inwoners MRA 36-64 jaar in vier groepen, 2013 & 2021, naar inkomen

bron: CBS, bewerking O&S

Het aandeel werkenden met de hoogste inkomens is het grootst onder de groep binnenlandse migranten. Van deze groep heeft in 2021 39 procent (100.260 personen) een jaarinkomen van meer dan 60.000 euro per jaar. Onder de recente immigranten is dit met 30 procent (13.630 personen) een stuk lager en met 20 procent het laagst onder immigranten die 10 jaar of langer in Nederland wonen (25.390 personen). Van de inwoners van 36 tot en met 64 jaar die geboren zijn in de MRA is het aandeel werkenden met een inkomen boven de 60.000 euro 28 procent (81.810 personen).

Ten opzichte van 2013 zijn alle groepen vooruitgegaan in jaarinkomen. De sterkste vooruitgang in het aandeel mensen met een inkomen van meer dan 80.000 euro zien we onder de binnenlandse migranten en recente immigranten (voor beide groepen +8 procentpunt). Als we kijken naar de absolute aantallen zien we de sterkste toename van de hoge inkomens onder de binnenlandse migranten. In totaal kwamen er tussen 2013 en 2021 51.000 mensen bij met een jaarinkomen van meer dan 80.000 euro. Binnen deze groep tellen we 23.000 binnenlandse migranten, 15.000 mensen die geboren zijn in de MRA, 5.600 recente immigranten en 7.800 eerdere immigranten.

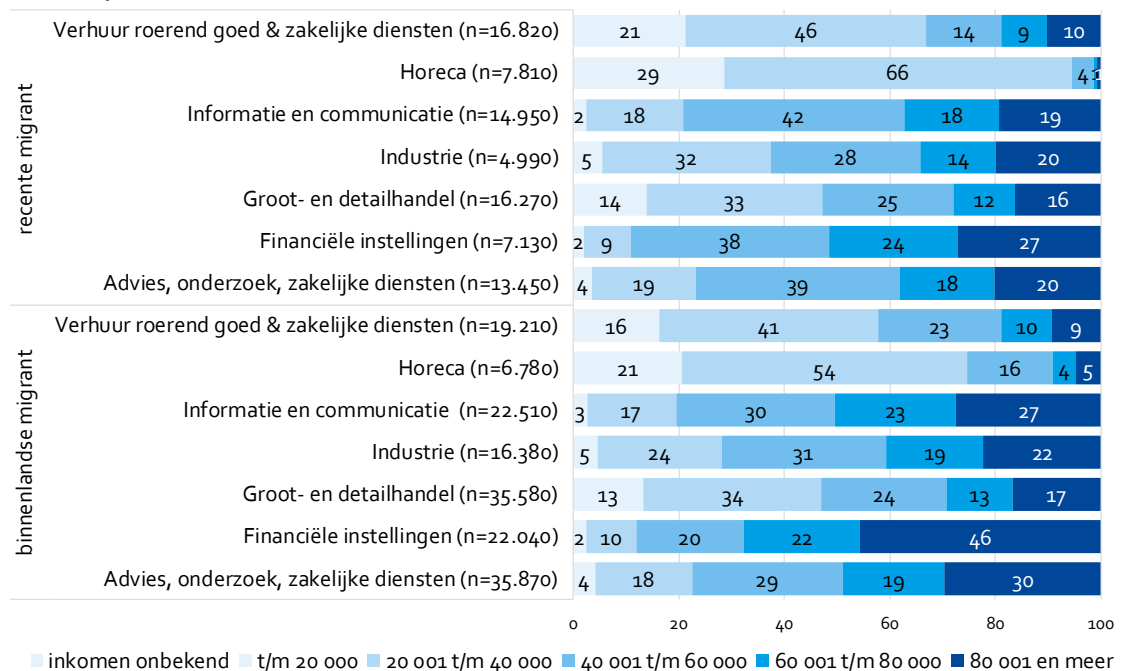
Het aantal werkende recente immigranten van 36 tot en met 63 jaar nam tussen 2013 en 2021 toe met 17.000 personen. De grootste toename zien we onder de inkomens boven de 60.000 euro (+8.900), gevolgd door de inkomens van 20.001 tot en met 60.000 (+8.400).

Voor de vergelijking van inkomens hebben we bewust een selectie gemaakt van de 36- tot en met 64-jarigen. Echter bestaat de groep recente immigranten voor een groot deel uit jongere leeftijden, voor wie de inkomens vaak lager liggen dan voor de oudere leeftijdsgroep. Als we alleen de 27- tot en met 35-jarigen vergelijken, zien we ook hier een verschil in inkomens tussen de groepen. Zo zien we dat van de inwoners die geboren zijn in de MRA, 11 procent meer dan 60.000 euro verdient. Voor de binnenlandse migranten is dat aandeel flink hoger: 24 procent. Voor de recente immigranten gaat het om 16 procent en voor de eerdere migranten is dat 13 procent.

Recente immigranten hebben vaker lager betaalde banen binnen een sector dan de binnenlandse migranten

De inkomensverdeling van de werkende inwoners verschilt als we kijken naar de verschillende sectoren afzonderlijk. In onderstaande figuur geven we de inkomens weer voor werkenden in een aantal veel voorkomende sectoren. Het grootste aandeel hoge inkomens zien we in de financiële sector. De werkenden in de horeca ofwel de sector logies-, maaltijd- en drankverstrekking hebben over het algemeen een relatief laag inkomen. Vergeleken met de binnenlandse migranten hebben de recente immigranten over het algemeen lagere inkomens. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de recente immigranten gemiddeld jonger zijn dan de binnenlandse migranten.

Figuur 5. 7 Selectie werkende recente immigranten en binnenlandse migranten, 18/64 jaar, MRA, 2021, naar inkomen per sector

bron: CBS, bewerking O&S

In de financiële sector verdient 27 procent van de recente immigranten meer dan 80.000 euro of meer per jaar. Bij de groep binnenlandse migranten is dit 46 procent. In de sector informatie en communicatie verdient 27 procent van de binnenlandse migranten tegenover 19 procent van de recente immigranten 80.000 euro of meer per jaar. In de sector advies en onderzoek is dit ook het geval. In de sector logies-, maaltijd- en drankverstrekking verdient 95 procent van de recente eerste generatie migranten niet meer dan 40.000 euro. Onder de binnenlandse migranten is dit aandeel met 75 procent een stuk lager. Ook in de industrie is het aandeel recente immigranten met een jaarloon tot 40.000 euro met 37 procent een stuk hoger dan onder de binnenlandse migranten, waarbij het aandeel met lager loon op 29 procent zit.

Samenvattend Opleiding, werk en inkomen

Onder de binnenlandse migranten bevindt zich veruit het hoogste aandeel met hbo/wo opleidingsniveau. Onder de recente immigranten is het opleidingsniveau het vaakst onbekend. Dit heeft te maken met beperkte registratie van opleidingsgegevens.

Binnenlandse immigranten in de MRA zijn het vaakst werkzaam als werknemer of zelfstandige. Onder de eerste generatie immigranten die 10 jaar of langer in Nederland wonen vinden we het grootste aandeel met uitkering. Onder recente immigranten is te zien dat migratiemotief uitmaakt voor de voornaamste inkomensbron. Recente immigranten met arbeid als migratiemotief hebben ook vaak werk, terwijl onder de asiel immigranten het grootste aandeel met uitkering te vinden is.

Er werken nog maar weinig recente immigranten in de quataire sector waar structurele tekorten heersen. In de sector informatie en communicatie werken wel relatief veel recente immigranten. Net zoals bij andere sectoren, verdienen de recente immigranten ook in de sector informatie en communicatie minder dan de binnenlandse migranten.

Als we de inkomens van de vier groepen vergelijken, valt op dat de groep binnenlandse migranten het vaakst een hoog inkomen heeft (meer dan 60.000 euro). Tussen 2013 en 2021 nam het aantal werkenden van 36 tot en met 64 jaar met een bruto jaarinkomen van meer dan 80.000 euro toe met 51.000; 23.000 daarvan zijn binnenlandse migrant, 15.000 zijn geboren in de MRA en 5.600 zijn recente immigranten.

Literatuur

- Van Gent, D., Bleker, S., Van der Meulen, G., Steegman, S., Tilburgs, L. (2019). *Monitor internationale werknemers. Metropoolregio Amsterdam*. Amsterdam: Decisio.
<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/06/Monitor-internationale-werknemers-Metropoolregio-Amsterdam-2019.pdf>
- Hitzert, F. & van Wijk, M., (2019). Arbeidsmigranten in Nederland: nieuwkomers op de voet gevolgd. In: *Statistische Trends*.
https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2019/14/arbeidsmigranten.pdf
- Ooijevaar, J. & Verkooijen, L. (2015). *Expats, wanneer ben je het? Een afbakening van in het buitenland geboren werknemers op basis van loon*. Den Haag: CBS.
<https://www.cbs.nl/-/media/imported/documents/2015/01/20150114-expats-def-mw.pdf?la=nl-nl>
- Van Zeijl, J., Doove, S., Souren, M. & Sterk-Van Beelen, M. (2020). *Internationale kenniswerkers. Nederland in vergelijking met 13 andere Europese landen*. Den Haag: CBS.
https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2020/07/internationale-kenniswerkers-rapportage.pdf

Bijlage: Toelichting sector categorieën

A Landbouw, bosbouw en visserij omvat:

De exploitatie van natuurlijke plantaardige en dierlijke hulpbronnen:

- w.o. de akkerbouw, veeteelt en de productie van overige planten en dieren op een agrarisch bedrijf of in het natuurlijke leefgebied;
- w.o. bosbouw, houtteelt en jacht;
- w.o. specifieke loondiensten met betrekking tot het productieproces landbouw, jacht en bosbouw worden eveneens in deze sectie ingedeeld;
- w.o. visserij: de vangst of het kweken van vis, schaaldieren en weekdieren.

B Winning van delfstoffen omvat:

- de winning van in de natuur voorkomende mineralen in vaste vorm (steenkool, turf en erts), in vloeibare vorm (aardolie) of in de vorm van een gas (aardgas). Winning vindt plaats door middel van ondergrondse mijnbouw, dagbouw of boringen.

-ook bijkomende bewerkingen die voor het vervoer en de afzet van de minerale producten noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld het vergruizen, malen, wassen, drogen, sorteren of concentreren van ertsen, het vloeibaar maken van aardgas en het briketteren van vaste brandstoffen.

- de vervaardiging van steenkool- en bruinkoolbriketten, het sinteren van ertsen;

- het vergruizen, malen of op andere wijze behandelen van bepaalde soorten aarde, steen en mineralen.

C Industrie omvat:

- de mechanische, fysische of chemische verwerking van materialen, stoffen of onderdelen tot nieuwe producten. De verwerkte materialen, stoffen of onderdelen zijn grondstoffen uit de landbouw, bosbouw, visserij en mijnbouw, alsmede (half)fabricaten/onderdelen uit de industrie.

- reparatie en installatie van machines, apparatuur en andere benodigdheden voor bedrijven (geen consumentengoederen).

-het gaat hier om machinale, maar ook om handemaakte productie zoals bijvoorbeeld bakkerijen en kleermakerijen

-reparatie van huishoudelijke apparaten en consumptiegoederen wordt ingedeeld in afdeling 95; de reparatie van (bedrijfs-)auto's en motoren in afdeling 45: de autobranche.

D Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht omvat:

- productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas en warm water.

E Waterbedrijven en afvalbeheer /Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering omvat:

- winning en distributie van water;

- afvalbehandeling en recycling.

F Bouwnijverheid omvat:

- algemene en gespecialiseerde bouwkundige en civieltechnische werken, de bouwinstallatie en de afwerking van gebouwen.
- ook nieuwbouw, reparatie, aan- en verbouwwerkzaamheden, het optrekken van geprefabriceerde gebouwen of constructies ter plaatse en van tijdelijke bouwwerken.
- hier valt de bouw van woningen, kantoren, winkels en andere vormen van burgerlijke- en utiliteitsbouw enzovoort
- maar ook de bouw of aanleg van zware constructies als autowegen, straten, bruggen, tunnels, spoorwegen, vliegvelden, havens en andere waterbouwkundige projecten, irrigatiesystemen, rioleringen, industriële installaties, pijpleidingen en elektriciteitsleidingen, sportvoorzieningen enzovoort.
- gespecialiseerde bouw betreft bouwwerken, waarvoor specifieke ervaring of een speciale uitrusting nodig is, zoals heien, leggen van funderingen, boren van waterputten, de cascobouw, het storten van beton, etc.
- bouwinstallatie betreft de installatie van alle voorzieningen zoals loodgieterswerk, de installatie van verwarmings- en klimaatregelingsystemen, alarmsystemen en andere elektrische apparatuur, sprinklerinstallaties, liften en roltrappen enzovoort.
- afwerking van gebouwen omvat werkzaamheden zoals glaszetten, stukadoorswerk, schilderen, sauzen, betegelen, behangen, etc.

G Handel; Groot- en detailhandel; reparatie van auto's omvat:

- de groot- en detailhandel (verkoop zonder aanbrengen van veranderingen) in alle soorten goederen en de diensten die bij de verkoop van goederen worden verleend;
  - de belangrijkste soort van groothandel is de groothandel in goederen, zoals grossiers, dealers, exporteurs, importeurs en coöperatieve inkooporganisaties, verkooporganisaties en verkoopkantoren (detailhandelsbedrijven uitgezonderd) van industriële ondernemingen, die tot taak hebben de producten ervan op de markt te brengen.
  - detailhandel is verkoop van nieuwe en gebruikte goederen hoofdzakelijk aan het publiek voor persoonlijk of huishoudelijk ge- of verbruik, op de markt of door winkels, warenhuizen, postorderbedrijven, straathandelaren, consumentencoöperaties, veilinghuizen enzovoort.
- tussenhandel/handelsbemiddeling;
  - tussenhandel/handelsbemiddeling is het samenbrengen van koper en verkoper of het uitvoeren van transacties voor rekening van derden. Inbegrepen zijn makelaars op goederenbeurzen, commissionairs, en andere op commissiebasis werkzame tussenpersonen.
- reparatie van auto's en motoren.

H Vervoer en opslag omvat:

- het vervoer van personen of goederen, al dan niet volgens een dienstregeling, per spoor, via een pijpleiding, over de weg, over water of door de lucht;
- de ondersteunende activiteiten als terminal- en parkeerfaciliteiten, vrachtbehandeling, opslag enz.;
- de posterijen;
- de verhuur van transportmiddelen met bestuurder of bedienend personeel.

I Horeca; Logies-, maaltijd- en drankverstrekking omvat:

- het aan gasten verschaffen van logies en/of bereide maaltijden, snacks en dranken voor onmiddellijke consumptie.

- Logiesverschaffende eenheden bieden reizigers, vakantiegangers en anderen accommodatie voor kortstondig verblijf (korter dan 3 maanden) aan. Sommige verschaffen alleen logies, terwijl andere naast logies ook maaltijden en recreatieve faciliteiten aanbieden.
- Restaurants verstrekken volledige, voor onmiddellijke consumptie geschikte maaltijden, ongeacht of het traditionele restaurants, zelfbedienings- of afhaalrestaurants, dan wel permanente of tijdelijke viskramen en dergelijke met of zonder zitplaatsen zijn.

J Informatie en communicatie omvat:

- de productie en distributie van informatie, de voorziening van de infrastructuur om die informatie door te geven, alsmede activiteiten op het gebied van data- en communicatie-informatietechnologie en het bewerken van data en andere informatie.

- het uitgeven (afdeling 58, incl. het uitgeven van software), alle mogelijke vormen van uitgeven vallen onder deze sectie (in drukvorm, elektronisch of audio, op het internet, als multimediacomproduct enzovoorts).
- productie van films en geluidsopnamen (afdeling 59) radio en TV (afdeling 60),
- telecommunicatie (afdeling 61),
- informatietechnologie (afdeling 62) en
- andere dienstverlening op het gebied van informatie (afdeling 63).

K Financiële dienstverlening omvat:

- financiële instellingen;
- verzekeringswezen en pensioenfondsen (geen verplichte sociale verzekeringen);
- financiële beurzen, effectenmakelaars, assurantietussenpersonen, administratiekantoren voor aandelen, waarborgfondsen en dergelijke.

L Verhuur en handel van onroerend goed omvat:

- verhuur van onroerend goed;
- bemiddeling in en beheer van onroerend goed.

M Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening omvat:

- gespecialiseerde professionele wetenschappelijke en technische activiteiten. Deze activiteiten vereisen een hoge opleiding en stellen specifieke kennis ter beschikking.

N Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening omvat:

- activiteiten die zakelijke gebruikers ondersteunen bij de bedrijfsvoering. Het verschil van deze activiteiten met die uit sectie M is dat de activiteiten uit deze sectie niet primair gericht zijn op het overbrengen van expertise en kennis.

O Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen omvat:

- eenheden die deel uitmaken van de lagere of centrale overheid en die tot een goede werking van het bestuur van de samenleving bijdragen en ook het beheer van de verplichte sociale verzekeringsregelingen;
- defensie, justitie, politie, buitenlandse zaken enzovoort;

- het algemeen openbaar bestuur (bijvoorbeeld uitvoerende, wetgevende, financiële taken enzovoort op alle bestuursniveaus) en het toezicht op het economische en sociale leven;
- provincies en gemeentes;
- het beheer van de verplichte socialeverzekeringsregelingen.

P Onderwijs omvat:

- alle vormen van openbaar en particulier onderwijs, op elk niveau en voor elk beroep, zowel mondeling en schriftelijk als via radio en televisie; zowel het onderwijs door de instellingen op de verschillende niveaus van het normale schoolstelsel als volwasseneneducatie, alfabetiseringsprogramma's e.d.
- het overige onderwijs, zoals autorijscholen.

Q Gezondheids- en welzijnszorg omvat:

- behandeling in algemene en gespecialiseerde ziekenhuizen;
- geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg, eventueel in combinatie met overnachting;
- behandeling door medische en paramedische praktijken;
- ondersteunende activiteiten voor de gezondheidszorg, door bijvoorbeeld laboratoria en ambulancediensten;
- verpleging, verzorging of begeleiding met huisvesting door bijvoorbeeld verpleeg- en verzorgingshuizen of via begeleid wonen;
- welzijnszorg, zoals thuiszorg, lokaal welzijnswerk en hulp aan gehandicapten en ouderen;
- kinderopvang.

R Cultuur, sport en recreatie omvat:

- een wijde range aan activiteiten op het gebied van cultuur en recreatie, zoals culturele voorstellingen, musea, sport en recreatieve evenementen.

S Overige dienstverlening omvat:

- (als restcategorie) de activiteiten van belangenverenigingen, reparatie van computers en consumentenartikelen en veel andere activiteiten op het gebied van persoonlijke dienstverlening die niet elders zijn ingedeeld.

T Huishoudens omvat:

- particuliere huishoudens met huishoudelijk personeel, zoals dienstmeisjes, koks, huisknechten, butlers, tuinlieden, conciërges, staljongens, chauffeurs, huismeesters en babysitters.

U Extraterritoriale organisaties omvat:

- internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties en hun gespecialiseerde en regionale organisaties, de Europese Unie, de Europese Vrijhandelsassociatie, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Internationale Douaneraad, het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank;
- diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen wanneer zij waargenomen worden door het land van vestiging en niet door het land dat zij vertegenwoordigen.

metropool
regio **amsterdam**

Gemeente
Amsterdam

Onderzoek & Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

onderzoek.amsterdam.nl